VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ SÁU
17.5.2024 (10.4 Giáp Thìn)
Số 60 (4037)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

NGÀY LÀM VIỆC THỨ NHẤT HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG 9 KHÓA XIII:

Trung ương bầu bổ sung 4 Ủy viên Bộ Chính trị

[3]

"Hồi sinh" danh thắng đồi Vọng Cảnh

[8]

Sau một thời gian chỉnh trang, danh thắng đồi Vọng Cảnh ngày càng trở nên khang trang với nhiều tiện ích đáp ứng nhu cầu của người dân *(ảnh lớn)*. Danh thắng đồi Vọng Cảnh nhìn từ trên cao *(ảnh nhỏ)*
Ảnh: SƠN THÙY

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Ngon, bổ và rẻ

● MINH TUỆ

Ngon, bổ, rẻ là thứ khách hàng ai cũng muốn, cũng là thứ được các nhà cung cấp dịch vụ và hàng hóa hay quảng bá cho sản phẩm của mình. Nhưng quanh chuyện ngon, bổ, rẻ xem ra lại có nhiều trúc trắc, như mới đây là chuyện giá vé tàu bay với giá tour du lịch.

Cái trúc trắc đầu tiên là ban đầu ngon, bổ, rẻ thật, nhưng sau thấy bán chạy như tôm tươi, người bán bèn nâng giá thành ra chữ rẻ không còn, may ra còn ngon và bổ.

(Xem tiếp trang 2)

Chuyện những người mang họ Bác Hồ

[13]

"Kho báu" dưới nước vẫn đang bị xâm hại

[5]

Ra mắt Bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên

[9]

Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV dự kiến khai mạc vào ngày 20.5

Theo thông tin từ phiên họp thứ 33 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho ý kiến về việc chuẩn bị kỳ họp thứ 7, dự kiến kỳ họp này sẽ khai mạc vào ngày 20.5. Tổng Thư ký Quốc hội, Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội Bùi Văn Cường cho biết, tại kỳ họp thứ 7, Quốc hội sẽ xem xét 39 nội dung, trong đó có 24 nội dung thuộc công tác lập pháp; 15 nội dung về kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước, giám sát và các vấn đề quan trọng khác. Dự kiến kỳ họp thứ 7 sẽ khai mạc vào ngày 20.5 và bế mạc vào chiều ngày 27.6. Quốc hội sẽ họp tập trung tại Nhà Quốc hội với 2 đợt: đợt 1 từ ngày 20.5 - 8.6; đợt 2 từ ngày 17-27.6 và dự phòng ngày 28.6.

Tại phiên họp, các ý kiến của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cơ bản tán thành với nội dung dự kiến và cách thức tiến hành kỳ họp theo hướng sẽ tổ chức kỳ họp thành 2 đợt và có thời gian giữa 2 đợt để cơ quan nghiên cứu, tiếp thu, giải trình, hoàn thiện các dự án luật, nghị quyết và Ủy ban Thường vụ Quốc hội họp, xem xét trước khi trình Quốc hội thông qua; thống nhất với thời gian dự kiến chất vấn là 2,5 ngày và các nội dung dự kiến truyền hình trực tiếp. Đồng thời lưu ý đối với những nội dung dự kiến trình bổ sung tại kỳ họp nhưng chưa có trong Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh, đề nghị các cơ quan bảo đảm tuân thủ đúng quy trình, thủ tục. Theo đó, phải có đề nghị bổ sung vào Chương trình, xin ý kiến Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

T.SÂM

Gia hạn thi công tu bổ chùa Cầu thêm 180 ngày

UBND tỉnh Quảng Nam vừa có văn bản số 3347/UBND-KTN thống nhất chủ trương cho UBND thành phố Hội An gia hạn thời gian thi công xây dựng, tu bổ công trình di tích chùa Cầu (Lai Viễn Kiều) thêm 180 ngày. Việc gia hạn nhằm hoàn thành các công việc, khối lượng còn lại của dự án theo đề nghị của Sở Xây dựng và UBND TP Hội An.

UBND tỉnh Quảng Nam yêu cầu UBND TP Hội An (chủ đầu tư) có trách nhiệm kiểm tra lại tính pháp lý của Hợp đồng thi công xây dựng công trình số 68/2022/HĐ-XD (ngày 26.12.2022) đã được UBND TP Hội An giao cho Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An ký kết với nhà thầu thi công. Theo đó, căn cứ hợp đồng thi công xây dựng đã ký kết với nhà thầu, kiểm tra, xác định nguyên nhân ảnh hưởng đến tiến độ hợp đồng, thực hiện xử phạt vi phạm chậm tiến độ hợp đồng nếu do nguyên nhân chủ quan của nhà thầu. Tổ chức thương thảo, ký kết phụ lục hợp đồng với nhà thầu về điều chỉnh thời gian thực hiện hợp đồng đảm bảo không vượt thời gian thực hiện dự án đã được UBND tỉnh phê duyệt tại Quyết định số 834/QĐ-UBND (ngày 5.4.2024), trong đó lưu ý việc kéo dài thời gian thực hiện hợp đồng không làm phát sinh chi phí xây dựng so với hợp đồng đã ký.

Đồng thời tính toán, lập kế hoạch chi tiết tiến độ thực hiện các nội dung công việc, khối lượng còn lại và đôn đốc, chỉ đạo nhà thầu thi công tập trung đẩy nhanh tiến độ thực hiện, hoàn thành công trình đảm bảo chất lượng, đúng tiến độ được gia hạn để nghiệm thu, bàn giao đưa công trình vào sử dụng, quyết toán dự án hoàn thành theo quy định của pháp luật.

Trước đó, giữa tháng 4.2024, UBND tỉnh Quảng Nam cũng có quyết định số 834 điều chỉnh thời gian thực hiện dự án thành năm 2021-2024 thay vì 2021-2023 như Quyết định số 153 phê duyệt năm 2022. Các nội dung khác giữ nguyên theo Quyết định số 153/QĐ-UBND (ngày 13.1.2022) của UBND tỉnh. Dự án tu bổ di tích chùa Cầu có tổng mức đầu tư hơn 20,2 tỉ đồng, trong đó ngân sách tỉnh hỗ trợ 50%, ngân sách TP Hội An bố trí 50%. Theo dự kiến ban đầu sẽ được khánh thành vào tháng 12.2023, nhân dịp kỷ niệm 24 năm Khu phố cổ Hội An được công nhận di sản văn hóa thế giới. Tuy nhiên, đến nay dự án vẫn chưa hoàn thành.

KHÁNH CHI

Ba bệnh nhân diễn biến nặng vì cúm B

Bệnh viện Bệnh nhiệt đới Trung ương đang điều trị cho 3 bệnh nhân mắc cúm B trong tình trạng nặng. Hai trong số đó đã được chỉ định can thiệp ECMO (phương pháp oxy hoá qua màng ngoài cơ thể). Điều đáng lưu ý là cả bệnh nhân can thiệp ECMO đều ở lứa tuổi trẻ và có tiền sử khỏe mạnh. Trong đó có 1 bệnh nhân 19 tháng tuổi nhập vào khoa Nhi, trong tình trạng sốt cao liên tục (39 đến 40 độ C).

Trước tình trạng diễn biến nhanh của bệnh, TS Trần Thị Hải Ninh, Trưởng khoa Nội Tổng hợp, Bệnh viện Bệnh nhiệt đới Trung ương cho hay: Bệnh cúm thường nặng hơn khi cảm lạnh đơn thuần. Mức độ nghiêm trọng của bệnh từ các triệu chứng nhẹ đến viêm phổi nặng, viêm não và nhiễm trùng toàn thân, có thể đe dọa tính mạng. Những biểu hiện nghiêm trọng này có thể là do bản thân virus cúm hoặc các bệnh nhiễm trùng do vi khuẩn/virus khác xảy ra sau nhiễm cúm làm suy yếu khả năng phòng vệ của cơ thể.

"Bệnh nặng hơn thường gặp ở người già, trẻ nhỏ, phụ nữ mang thai và những người mắc các bệnh mãn tính như bệnh tiểu đường hoặc bệnh tim. Tuy nhiên, nhiễm trùng nặng cũng có thể xảy ra ở bất kỳ nhóm tuổi nào có thể trạng sức khỏe tốt. Cách tốt nhất để ngăn ngừa bệnh cúm là tiêm phòng cúm hằng năm", TS Trần Ninh khuyến cáo.

Q. HOA

Ngon, bổ và rẻ

(Tiếp theo trang 1)

Sau lại thấy giá đắt mà khách vẫn đông, người bán lại có thể hạ mức ngon, hạ mức bổ, thành ra cái châm ngôn ngon, bổ, rẻ lại ra thứ khẩu hiệu rỗng tuếch, sai với sự thật. Khách hàng đến lúc phải quay lưng. Làm kinh tế thì tiêu chí cạnh tranh chính là chất lượng cao, hình thức đẹp (ngon, bổ), đồng thời giá cả lại vừa phải (rẻ). Đôi khi cái rẻ đi liền với cái dởm, không ngon và không bổ. Đôi khi ngon, bổ và giá đắt. Trong hoạt động kinh tế thiên hình vạn trạng, khó mà khái quát hết được.

Cái mà khách hàng có thể so sánh là món hàng với chất lượng tương đương trong cùng thời điểm mà chỗ nọ rẻ, chỗ kia lại đắt. Như mới đây, câu chuyện về giá cả dịch vụ du lịch trong nước so sánh với dịch vụ nước ngoài, nhiều người chê đắt. Bên du lịch cho rằng giá vé máy bay quá đắt nên giá thành du lịch bị "đội" lên. Hàng không người ta có thể bảo: Máy bay có dung lượng 100 khách, nhưng chỉ bán vé được 30 khách, nên đắt. Theo kiểu tư duy này thì 30 khách mua vé kia phải "gánh" cho 70 ghế trống? Mà giá vé máy bay đắt ắt người đi du lịch phải ít, mà người đi du lịch ít thì hàng không cũng khó.

Ở đây là bài toán sơ đẳng về buôn bán lỗ lãi: Tôi bán 10 quả trứng, mỗi quả 5.000 đồng, lãi mỗi quả 1.000 đồng, bán hết 10 quả lãi 10.000 đồng. Nhưng cũng số trứng ấy, tôi bán mỗi quả 10.000 đồng, lãi mỗi quả 6.000 đồng, bị khách chê đắt nên chỉ bán được 4 quả, thu về 40.000 đồng, chỉ hòa vốn. Tổng lãi là cái quan trọng nhất, còn lãi trên một đơn vị không quan trọng bằng. Vậy nên hạ giá đến mức tối thiểu là cái mà các doanh nghiệp đều phải tính đến. Nếu giá quá cao thì hàng hóa và dịch vụ sẽ ngưng đọng. Câu chuyện giá vé tàu bay mới đây được Cục Hàng không kiểm định, kết luận là không vượt trần giá, nhưng cứ dựa vào đó mà duy trì giá cao, liệu có nên chăng?

Quê tôi vốn là một tỉnh lẻ, người buôn bán chưa thật chuyên nghiệp, nên rất nhiều trường hợp người ta "chặt to kho mặn", như kiểu bán cái trứng 10.000 đồng. Giá một khi đã lên thì không bao giờ hạ xuống. Nếu gặp những người cạnh tranh tốt, thì ắt những người kia phải chết đứng. Ở trong nước, cạnh tranh với hàng ngoại, ắt cũng có thể gặp trường hợp như vậy, và thế thua là cầm chắc.

Giá rẻ có thể xuất phát từ nhiều nguyên nhân, nhưng thường thì nhờ giá nguyên liệu rẻ, nhân công rẻ, nhờ cải tiến công cụ sản xuất và tiết kiệm các chi phí khác. Trước đây ta thường quảng bá rằng xứ mình có giá rẻ như một lợi thế cạnh tranh, vậy chiếu với thực tế hiện nay, liệu ưu thế ấy có còn?

Đương nhiên trong giá cả thì "tiền nào của ấy", có phân khúc phân hạng trong các loại hàng hóa và dịch vụ, có loại thượng hảo hạng và loại bình dân. Lĩnh vực hàng không và du lịch cũng không ngoại lệ. Nhưng một khi đã quảng bá ngon, bổ rẻ mà khách du lịch đi đâu cũng bị "chặt chém" thì liệu họ có muốn quay lại? ■

Công đoàn Bộ VHTTDL tổ chức Hội thi cắm hoa, trang trí mâm ngũ quả dâng Bác

Nhân dịp kỷ niệm 134 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, Công đoàn Bộ VHTTDL phối hợp với Ban Vì sự tiến bộ phụ nữ Bộ và Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch tổ chức Hội thi cắm hoa, trang trí mâm ngũ quả với chủ đề "Niềm tin dâng Bác". Phát biểu tại Hội thi, Chủ tịch Công đoàn Bộ VHTTDL Quản Văn Hải cho biết: Nhằm đẩy mạnh tuyên truyền thực hiện việc "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" trong cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Bộ VHTTDL; thiết thực tổ chức các hoạt động chào mừng kỷ niệm 134 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2024), Công đoàn Bộ VHTTDL phối hợp với Ban Vì sự tiến bộ phụ nữ Bộ và Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch tổ chức Hội thi cắm hoa, trang trí mâm quả với chủ đề "Niềm tin dâng Bác".

Đây là dịp để mỗi cán bộ, nhân viên tích cực trau dồi, học tập rèn luyện nâng cao kỹ năng nghiệp vụ công tác công đoàn, thể hiện tình cảm, lòng kính yêu với Bác Hồ vĩ đại. Ban Tổ chức mong muốn và hy vọng Hội thi sẽ là dịp gắn kết, chia sẻ, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, góp phần nâng cao kiến thức, kỹ năng, sáng tạo của cán bộ, nhân viên của công đoàn các đơn vị. 5 đội thi của 5 khối công đoàn trực thuộc Công đoàn Bộ VHTTDL đã vô cùng khéo léo khi trình bày những lẵng hoa, mâm ngũ quả được trang trí đầy ấn tượng và với phần thuyết trình rất ý nghĩa. Kết thúc Hội thi, Ban Giám khảo đã trao 1 giải Nhất cho Khối Công đoàn Di sản - Văn hóa cơ sở; 2 giải Nhì cho Khối Điện ảnh, Khối Nghệ thuật biểu diễn; 2 giải ba cho Khối Tham mưu quản lý nhà nước, Khối Doanh nghiệp.

HIỀN LƯƠNG

Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam trong thời kỳ mới

Ngày 16.5, Ban Tuyên giáo Trung ương, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Viện Hàn lâm khoa học xã hội (KHXH) Việt Nam phối hợp tổ chức Hội thảo khoa học "Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam, góp phần thực hiện hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực của con người Việt Nam trong thời kỳ mới" theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Hội thảo được tổ chức với điểm cầu trực tiếp tại Hà Nội và kết nối trực tuyến tới 63 điểm cầu tại các Tỉnh, Thành đoàn, Đoàn trực thuộc. Hội thảo tuyên truyền, phổ biến sâu rộng về giá trị văn hóa dân tộc, đặc biệt là lý tưởng sống, lối sống, năng lực, trí tuệ, đạo đức, bản lĩnh văn hóa trong đoàn viên, thanh niên Việt Nam. Phát biểu bế mạc Hội thảo, Bí thư Trung ương Đoàn, Chủ tịch Hội Sinh viên Việt Nam Nguyễn Minh Triết cho biết, 40 báo cáo, tham luận gửi tới Hội thảo và các ý kiến phát biểu trực tiếp tại hội trường đã tập trung phân tích, làm rõ quan điểm của Đảng và tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục, bồi dưỡng thế hệ thanh niên, về những giá trị cốt lõi của thanh niên trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội; thể hiện tương quan giữa giá trị hình mẫu thanh niên với hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam.

Đánh giá những kết quả, bài học kinh nghiệm và đề xuất các giải pháp tiếp tục triển khai cuộc vận động "Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới"...

V.D

NGÀY LÀM VIỆC THỨ NHẤT HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG 9 KHÓA XIII:

Trung ương bầu bổ sung 4 Ủy viên Bộ Chính trị

● Đại tướng Lương Cường giữ chức Thường trực Ban Bí thư

Hội nghị lần thứ 9 BCH Trung ương Đảng khóa XIII đã khai mạc ngày 16.5 tại Thủ đô Hà Nội. Buổi sáng, BCH Trung ương làm việc tại Hội trường.

Phiên khai mạc Hội nghị Trung ương 9 khóa XIII **Ảnh: NHẬT BẮC**

*BCH Trung ương Đảng bầu bổ sung 4 Ủy viên Bộ Chính trị khóa XIII, gồm: Ông **Lê Minh Hưng**, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng; ông **Nguyễn Trọng Nghĩa**, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương; bà **Bùi Thị Minh Hoài**, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Dân vận Trung ương; ông **Đỗ Văn Chiến**, Bí thư Trung ương Đảng, Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam.*

Tại Hội nghị lần thứ 9 BCH Trung ương Đảng khóa XIII, Trung ương cho ý kiến về công tác nhân sự và xem xét, kỷ luật cán bộ. Trước khi Hội nghị chính thức diễn ra, Bộ Chính trị báo cáo BCH Trung ương Đảng về việc Bộ Chính trị đã quyết định phân công Đại tướng Lương Cường, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam tham gia Ban Bí thư và giữ chức vụ Thường trực Ban Bí thư; ông Lê Minh Hưng, Bí thư Trung ương Đảng, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng giữ chức vụ Trưởng ban Tổ chức Trung ương, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chủ trì và phát biểu khai mạc Hội nghị. Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính thay mặt Bộ Chính trị, điều hành phiên họp. Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư Lương Cường thay mặt Bộ Chính trị báo cáo về Chương trình Hội nghị lần thứ 9 BCH Trung ương Đảng khóa XIII. Tiếp theo, Trung ương cho ý kiến về công tác nhân sự và xem xét, kỷ luật cán bộ, cụ thể như sau:

Xem xét cho thôi giữ các chức vụ, nghỉ công tác đối với bà Trương Thị Mai, Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIII. Bà Trương Thị Mai là cán bộ lãnh đạo cấp cao của Đảng và Nhà nước, được đào tạo cơ bản, trưởng thành từ cơ sở; được phân công giữ nhiều chức vụ lãnh đạo quan trọng của Đảng và Nhà nước. Trong suốt quá trình công tác và trên các cương vị lãnh đạo, bà Mai luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, có nhiều đóng góp quan trọng trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của Đảng và hoạt động của Quốc hội. Tuy nhiên, theo báo cáo của Ủy ban Kiểm tra Trung ương, trong thời gian giữ cương vị Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Dân vận Trung ương, bà Mai đã có một số vi phạm, khuyết điểm trong việc thực hiện Quy định về những điều đảng viên không được làm, Quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên BCH Trung ương Đảng; ảnh hưởng đến uy tín của Đảng và cá nhân.

Nhận thức rõ trách nhiệm trước Đảng và nhân dân, bà Trương Thị Mai đã có Đơn xin thôi giữ các chức vụ được phân công và nghỉ công tác. Căn cứ quy định hiện hành của Đảng, Nhà nước và xem xét nguyện vọng của bà Trương Thị Mai, BCH Trung ương Đảng đồng ý để bà Trương Thị Mai thôi giữ chức Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIII.

BCH Trung ương Đảng quyết định giới thiệu nhân sự để Quốc hội khóa XV bầu giữ chức Chủ tịch nước Cộng hòa XHCN Việt Nam nhiệm kỳ 2021-2026 và Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam khóa XV, nhiệm kỳ 2021-2026. BCH Trung ương Đảng bầu bổ sung 4 Ủy viên Bộ Chính trị khóa XIII, gồm: Ông Lê Minh Hưng, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng; Ông Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương; Bà Bùi Thị Minh Hoài, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Dân vận Trung ương; Ông Đỗ Văn Chiến, Bí thư Trung ương Đảng, Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam.

BCH Trung ương Đảng quyết định thi hành kỷ luật các ông sau: Ông Lê Thanh Hải, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Bí thư Thành ủy, Bí thư Ban Cán sự đảng, Chủ tịch UBND TP.HCM đã vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, Quy định những điều đảng viên không được làm và trách nhiệm nêu gương, Quy chế làm việc; thiếu trách nhiệm, buông lỏng lãnh đạo, chỉ đạo, để xảy ra nhiều vi phạm, khuyết điểm tại Đảng bộ, chính quyền thành phố, gây hậu quả rất nghiêm trọng, nguy cơ thiệt hại, thất thoát, lãng phí rất lớn tiền, tài sản của Nhà nước; để xảy ra nhiều vụ án hình sự, trong đó có vụ án rất nghiêm trọng, nhiều cán bộ, đảng viên vi phạm pháp luật, bị kỷ luật, xử lý hình sự, gây dư luận xấu, bức xúc, ảnh hưởng rất xấu đến uy tín của tổ chức đảng và chính quyền thành phố.

Ông Dương Văn Thái, Ủy viên Trung ương Đảng khóa XIII, Bí thư Tỉnh ủy Bắc Giang và ông Mai Tiến Dũng, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ đã suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; vi phạm nghiêm trọng quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao, trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; vi phạm Quy định những điều đảng viên không được làm và trách nhiệm nêu gương; gây hậu quả rất nghiêm trọng, dư luận bức xúc, ảnh hưởng rất xấu đến uy tín của tổ chức đảng và chính quyền địa phương, cơ quan nhà nước. Căn cứ nội dung, tính chất, mức độ, hậu quả, nguyên nhân vi phạm; thực hiện Quy định của Đảng về kỷ luật tổ chức đảng, đảng viên vi phạm, BCH Trung ương Đảng quyết định: Thi hành kỷ luật ông Lê Thanh Hải bằng hình thức cách chức tất cả các chức vụ trong Đảng; thi hành kỷ luật ông Dương Văn Thái và ông Mai Tiến Dũng bằng hình thức Khai trừ ra khỏi Đảng. BCH Trung ương Đảng giao cho Bộ Chính trị chỉ đạo các cơ quan liên quan triển khai thực hiện các nội dung trên theo quy định.

Buổi chiều cùng ngày, BCH Trung ương Đảng làm việc tại Tổ, thảo luận về Đề cương chi tiết Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, Đề cương chi tiết Báo cáo 5 năm thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm (2021-2030), Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm, giai đoạn 2026-2030.

P.V

Tăng cường liên kết nghiên cứu khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo

Ngày 16.5, Bộ VHTTDL tổ chức Tọa đàm và gặp mặt các nhà khoa học với sự chủ trì của Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương, qua chủ đề "Tăng cường liên kết nghiên cứu khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo trong các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ". Sự kiện này được tổ chức nhân dịp kỉ niệm Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam (18.5).

Toàn cảnh buổi Tọa đàm

Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương nhấn mạnh, trong những năm qua, Bộ VHTTDL đã triển khai nhiều hoạt động khoa học và công nghệ, tổ chức thực hiện và hoàn thành nhiều đề tài nghiên cứu độc lập cấp quốc gia, các chương trình khoa học và công nghệ và đề tài độc lập cấp Bộ, cấp cơ sở. "Nhìn chung, các công trình nghiên cứu đã phản ánh tương đối toàn diện công tác quản lý nhà nước và hoạt động phát triển sự nghiệp; làm rõ những vấn đề lý luận và tổng kết thực tiễn về phát triển văn hóa, thể thao, du lịch và gia đình đã được ghi trong các Nghị quyết của Đảng, Chính phủ, các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển của ngành; những vấn đề thực tiễn đặt ra trong quá trình tổ chức thực hiện và đề xuất hệ thống các giải pháp phát triển cho từng ngành, lĩnh vực", Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cho biết.

Tại Tọa đàm, ông Nguyễn Thế Hùng, Vụ trưởng Vụ Khoa học Công nghệ Môi trường cho biết, năm 2023, đã được Bộ KH&CN ký hợp đồng và triển khai một đề tài độc lập cấp quốc gia do Viện Bảo tồn di tích làm đơn vị chủ trì. Bốn nhiệm vụ thuộc Đề án cấp quốc gia do Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia làm đơn vị chủ trì. Bên cạnh đó, đề xuất đặt hàng 7 đề tài khoa học và công nghệ cấp quốc gia về lĩnh vực VHTTDL, trong đó có 2 nhiệm vụ được đưa vào tuyển chọn. Cùng với đó, tiếp tục triển khai thực hiện Chương trình khoa học và công nghệ cấp Bộ "Nghiên cứu xây dựng môi trường văn hóa đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước" ...

Kết luận Tọa đàm, Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cho biết hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của Bộ cần có kết quả nghiên cứu đạt chất lượng tốt, thiết thực, hiệu quả hơn, gắn liền với ứng dụng trong thực tiễn phục vụ hoạt động của ngành. "Chúng ta cần cùng nhau nhìn nhận, đánh giá lại công tác nghiên cứu khoa học của đơn vị mình và của Bộ về những mặt đạt được, những điều còn tồn tại để có những định hướng, giải pháp triển khai tốt hơn trong thời gian tới. Trong đó, đặc biệt là tăng cường liên kết trong nghiên cứu khoa học, công nghệ", Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương nhấn mạnh.

HOÀNG ANH

Điện mặt trời, ai bán ai mua...

● VIỆT TÚ

Mùa hè nóng nực đi cùng nỗi lo tiền điện. Trong khi Chính phủ khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà, nhưng ngành điện lại dự kiến chỉ mua sản lượng dư thừa với giá 0 đồng.

Những câu hỏi được đặt ra là: Điện mặt trời mái nhà có được đấu nối vào lưới điện quốc gia không, mua bán với giá bao nhiêu hay chỉ là 0 đồng?

Lý giải từ cơ quan quản lý nhà nước

Tại hội thảo tham vấn kỹ thuật Nghị định quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời áp mái tự sản, tự tiêu do Bộ Công thương tổ chức mới đây, ông Tô Xuân Bảo, Cục trưởng Cục Điều tiết điện lực và Năng lượng tái tạo cho biết, hiện Bộ Công thương đang nghiên cứu tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý để hoàn thiện dự thảo nghị định về điện mặt trời tự sản, tự tiêu.

Đáng chú ý, theo ông Bảo, dự thảo nghị định quy định cơ quan, tổ chức, cá nhân được quyền phát hoặc không phát sản lượng điện dư (nếu có) của điện mái nhà mặt trời tự sản, tự tiêu vào hệ thống điện quốc gia. Trường hợp lựa chọn phát sản lượng điện dư vào hệ thống điện thì đơn vị điện lực ghi nhận sản lượng điện với giá 0 đồng. Cũng chính ở điểm này đã khiến dư luận băn khoăn, 0 đồng thì ai bán làm gì. Theo Bộ Công thương, tính đến thời điểm hiện tại, công suất của điện mặt trời mái nhà khoảng 7.660 MWAC, chiếm hơn 9% tổng công suất đặt, và đạt gần 4% sản lượng điện trong hệ thống điện quốc gia. Trong những thời điểm tiềm năng bức xạ tăng cao, công suất điện mặt trời mái nhà có nguy cơ vượt quá khả năng hấp thụ của lưới điện khu vực. Do đó, để ổn định nguồn cung cấp điện, sẽ phải đầu tư các nguồn lưu trữ phù hợp, hiện giá thành đang giảm nhưng vẫn còn khá cao, dẫn đến khó khăn trong công tác vận hành hệ thống điện.

Mặt khác, cơ quan quản lý nhà nước còn cho rằng mua điện giá 0 đồng là để ngăn trục lợi chính sách trong bối cảnh điện mặt trời áp mái tăng đột biến sau các chính sách khuyến khích phát triển. Đó là lý giải từ phía cơ quan quản lý nhà nước, trong khi thực tế vẫn đang ám ảnh thiếu điện và người dân vẫn phải chi trả giá điện sinh hoạt cao. Và liệu đề xuất "0 đồng" có ngăn được trục lợi chính sách? Mà nếu xác định có trục lợi chính sách thì sao không đề xuất các cơ quan chức năng vào cuộc, ngăn chặn, thậm chí là xử lý?

Khuyến khích đầu tư và nguyên tắc thị trường

Với đề xuất của Bộ Công thương về việc mua điện mặt trời mái nhà với giá 0 đồng, cần phải nói ngay rằng, mua - bán là hợp đồng kinh tế, mỗi bên có quyền đưa ra yêu cầu của mình. Thế nhưng, đặt trong điều kiện thực tiễn của Việt Nam, trong khi điện là mặt hàng cực kỳ thiết yếu thì nó sẽ tác động sâu rộng cả nền kinh tế.

Báo cáo giám sát chuyên đề của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (tháng 10.2023) về phát triển năng lượng 2016-2021, nêu: Nhiều tồn tại trong phát triển năng lượng khiến mục tiêu bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia đối mặt nhiều thách thức. Nguy cơ thiếu điện còn có thể kéo dài trong ngắn, trung và dài hạn tới 2050. Thực tế, thiếu điện đã diễn ra nhiều năm, nhưng thiếu điện mà không muốn mua điện từ nguồn sản xuất sạch trong nước (ở đây là điện mặt trời áp mái) lại càng khó hiểu. Cũng cần nhắc lại, trong một cuộc hội thảo quốc tế vào cuối năm 2022 diễn ra tại Việt Nam, các nhà khoa học về năng lượng của quốc tế chỉ ra rằng, sản xuất điện từ gió và năng lượng mặt trời là rẻ nhất. Lần lượt chỉ khoảng 53 USD/MW giờ và 68 USD/MW giờ, rẻ hơn cả sản xuất điện hạt nhân. Lợi thế của 2 loại điện này ngày càng cao nên nó là con đường ưu tiên để phát triển năng lượng của các quốc gia.

Như vậy, những thuận lợi này chưa được khai thác tốt cho dù về mặt chủ trương thì luôn khuyến khích (thể hiện rõ nhất trong Quy hoạch điện VIII). Chính sách phát triển điện mặt trời, điện gió đã được đưa ra từ những cơ quan cao nhất của Chính phủ thì cần sớm hoàn thiện để tăng cường điện năng cho đất nước, mang lại lợi ích cho người dân, doanh nghiệp. Dự án nào sai phạm phải xử lý. Không thể vì lo ngại mà làm giảm đi những nguồn lợi mà người dân có quyền hưởng thụ, quốc gia được lợi ích. Nói như TS Ngô Đức Lâm, nguyên Phó Viện trưởng Viện Năng lượng, việc dự kiến không thể bán điện dư thừa, hay theo đề xuất mới là chỉ ghi nhận sản lượng nhưng không thanh toán sẽ dẫn đến không hiệu quả khi đầu tư hệ thống năng lượng mặt trời. Nếu mua với giá 0 đồng, khó có thể khuyến khích đầu tư. "Nếu sản lượng điện dư từ hệ thống điện mặt trời được bán lên lưới, sẽ có lợi cho nền kinh tế, có thể giúp giá điện bán lẻ rẻ hơn", theo ông Lâm.

Tương tự, ông Phan Công Tiến, chuyên gia về năng lượng, cho rằng nếu mua giá 0 đồng, nhà đầu tư điện mặt trời sẽ bị mất một phần sản lượng khi nối lưới. Người dân khi lắp đặt hệ thống điện mặt trời mái nhà đều mong muốn bán một phần dư thừa cho ngành điện để thu hồi vốn, tránh lãng phí nguồn điện. Nếu bên mua với giá 0 đồng sẽ không khuyến khích đầu tư như mục tiêu của chính sách. Còn theo TS Nguyễn Quốc Việt, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR), đầu tư hệ thống điện mặt trời mái nhà nhưng không được bán cho cá nhân, tổ chức khác hoặc bán lên lưới với giá 0 đồng là đi ngược nguyên tắc thị trường. "Chúng ta xây dựng cơ chế khuyến khích, nhưng cơ chế đưa ra đã đạt được mục tiêu đó hay chưa?", ông Việt nói. ■

Thủy điện, điện gió, điện mặt trời là nguồn điện năng tái tạo Việt Nam có nhiều tiềm năng. Tổng công suất thủy điện của nước ta vào khoảng 35.000MW, phân bổ phần lớn ở khu vực phía Bắc, Tây Nguyên. Tiềm năng thủy điện có thể khai thác một cách khả thi là 26.000MW, tương ứng với gần 970 dự án, hằng năm có thể sản xuất khoảng hơn 100 tỉ kWh. Hiện nay, đang có khoảng gần 400 dự án thủy điện đang hoạt động. Về điện gió, bờ biển dài hơn 3.000 km và nhiều hải đảo với vận tốc gió thổi trung bình quanh năm từ 5m/s trở lên.

Trên đất liền, Việt Nam có thể phát triển khoảng 27GW điện gió, tương ứng với tốc độ gió trung bình từ 5,5 đến 7,3m/s. Theo nghiên cứu mới đây của Viện Nghiên cứu Biển và Hải đảo Việt Nam, tiềm năng năng lượng gió ở độ cao 80m trên biển với tốc độ gió 8m/s là 1,3 nghìn GW. Về điện mặt trời, Việt Nam là quốc gia có tiềm năng rất lớn. Bản đồ bức xạ mặt trời Việt Nam do 3 viện nghiên cứu hàng đầu của Tây Ban Nha là CIEMAT, CENER, IDEA lập dựa trên cơ sở số liệu của 171 trạm đo khí tượng thủy văn của Việt Nam đo số giờ nắng trong 30 năm, cơ sở dữ liệu ảnh vệ tinh trong 5 năm và dữ liệu của 12 trạm đo khí tượng thủy văn tự động trong 2 năm, cho thấy việc thuận lợi phát triển điện mặt trời ở nhiều vùng trên cả nước.

Cường độ bức xạ mặt trời dao động từ 897 - 2108 kWh/m^2/năm, tương đương 2,46 và 5,77 kWh/m^2/ngày. Cường độ bức xạ cao nhất tập trung ở các tỉnh Tây Nguyên và Nam Bộ như Đắk Lắk, Gia Lai, Nha Trang, Ninh Thuận, Bình Thuận, Tây Ninh và Bình Phước.

Điện mặt trời mái nhà dự kiến chỉ mua sản lượng dư thừa với giá 0 đồng — Ảnh: NGHĨA TUẤN

Hà Nội thành lập 5 tổ công tác "đặc biệt" tại 12 quận nội thành

Thời gian qua, Công an TP Hà Nội đã chỉ đạo triển khai các biện pháp, giải pháp bảo đảm trật tự an toàn giao thông (TTATGT) trên địa bàn Thủ đô. Tuy nhiên, vẫn còn một số vi phạm cần phải xử lý nghiêm minh, như người điều khiển xe mô tô không chấp hành hiệu lệnh đèn tín hiệu giao thông, đi vào đường cấm, đi ngược chiều, không đội mũ bảo hiểm, chở quá số người quy định, lạng lách, đánh võng, đối tượng giả dạng thương binh, bệnh binh, người khuyết tật điều khiển xe ba bánh, bốn bánh tự sản xuất, lắp ráp...

Trước tình hình trên, Phòng Cảnh sát giao thông (CSGT) Công an TP Hà Nội sẽ là đơn vị chủ chốt, phối hợp với cán bộ của 12 quận nội thành Hà Nội, thành lập 5 tổ công tác "đặc biệt". Các tổ công tác này gồm cảnh sát giao thông, cảnh sát cơ động phối hợp với công an địa phương thực hiện kiểm tra và xử lý nghiêm các vi phạm giao thông xảy ra hằng ngày trên các tuyến đường nội đô mà lực lượng CSGT và Công an các quận không thể bao quát hết. Đồng thời thông qua công tác tuần tra, kiểm soát, xử lý vi phạm, các tổ công tác chủ động phối hợp, đấu tranh có hiệu quả với các loại tội phạm hoạt động trên tuyến giao thông theo phương châm: Kiên trì, bền bỉ, quyết liệt xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm, góp phần xây dựng "văn hóa giao thông", tạo lập thói quen và ý thức tự giác chấp hành các quy định của pháp luật.

Dự kiến mỗi Tổ công tác sẽ hoạt động 8 giờ/1 ngày, chia 2 ca (mỗi ca 4 giờ); bố trí nhiều Tổ công tác đồng loạt tập trung kiểm soát, xử lý trên một tuyến đường hoặc một địa bàn, trong một khung thời gian để xử lý quyết liệt, vi phạm TTATGT. Ngoài ra, có thể bố trí các Tổ công tác làm nhiệm vụ theo thời gian, tuyến, địa bàn so le nhau để nâng cao hiệu quả phát hiện vi phạm, tạo yếu tố đột xuất, bất ngờ.

P.V

"Kho báu" dưới nước vẫn đang bị xâm hại

● PHƯƠNG ANH

Qua nhiều chục năm khai quật những con tàu cổ đắm dọc bờ biển Việt Nam, kết quả thu được hàng trăm nghìn hiện vật gốm sứ có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học rất lớn, trong đó nhiều sưu tập độc bản, quý hiếm.

Tại Hội thảo tham vấn triển vọng tham gia Công ước 2001 của UNESCO về bảo vệ di sản văn hóa dưới nước vừa diễn ra, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương cho rằng, những kinh nghiệm được gợi mở rất quan trọng nhằm tiếp tục nghiên cứu, áp dụng, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa dưới nước, "kho báu" kể chuyện bí mật đại dương.

Bảo vệ di sản văn hóa dưới nước còn gặp khó

Hội thảo do Bộ VHTTDL phối hợp với Văn phòng UNESCO tại Việt Nam tổ chức. Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương nhấn mạnh, trên cơ sở thực hiện các quy định pháp luật về di sản văn hóa và nghĩa vụ quốc tế mà Việt Nam tham gia, hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa nói chung, di sản văn hóa dưới nước nói riêng đã đạt được nhiều kết quả tích cực.

"Tuy nhiên, hoạt động quản lý, bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa dưới nước ở Việt Nam vẫn còn gặp nhiều khó khăn như thiếu nhân lực có kinh nghiệm và trình độ chuyên môn; thiếu trang thiết bị phục vụ hoạt động nghiên cứu, khai quật khảo cổ dưới nước, kinh phí đầu tư thấp…", Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương cho biết. Thực tế này đòi hỏi hoàn thiện về lý luận và thực tiễn, thông qua việc trao đổi, học hỏi kinh nghiệm với các tổ chức, quốc gia trong khu vực và quốc tế. Lãnh đạo Bộ khẳng định, hội thảo tham vấn có ý nghĩa thiết thực để cụ thể hóa nội dung hợp tác giữa Việt Nam và UNESCO giai đoạn 2021 - 2025. Đại diện UNESCO tại Việt Nam, ông Jonathan Baker ghi nhận, với vị trí chiến lược về địa lý chính trị, quân sự và văn hóa trên bán đảo Đông Dương và đường bờ biển dài hơn 3.000 km, Việt Nam đã tham gia tuyến đường thương mại hàng hải nhộn nhịp nhất kết nối Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương. Lịch sử phong phú dẫn đến sự tồn tại của nhiều địa điểm nơi tàu bị đắm và hiện vật mang ý nghĩa văn hóa, xã hội to lớn, chứa đựng ý nghĩa truyền thống hữu hình và phi vật thể, bài học và cơ hội. "Những địa điểm và hiện vật này, nếu được bảo vệ đúng cách sẽ củng cố niềm tự hào dân tộc, giới thiệu hình ảnh hấp dẫn về Việt Nam với thế giới, thu hút đầu tư quốc tế và trong nước…", ông Jonathan Baker chia sẻ.

Theo đại diện UNESCO tại Việt Nam, di sản văn hóa dưới nước là một trong những nguồn tài nguyên biển đóng vai trò quan trọng, giúp hiểu rõ hơn và bảo tồn đại dương để phát triển bền vững. Các di tích khảo cổ dưới nước, từ xác tàu cổ đại đến các cảnh quan thời tiền sử ngập nước, mang lại sự hiểu biết quý giá về tương tác của con người trong quá khứ với môi trường biển. Cục trưởng Cục Di sản văn hóa Lê Thị Thu Hiền cho biết, xác định tầm quan trọng của việc quản lý, bảo vệ di sản văn hóa dưới nước, thời gian qua, Cục Di sản văn hóa đã tham mưu Bộ VHTTDL ban hành theo thẩm quyền hoặc trình Chính phủ, Quốc hội ban hành một số văn bản pháp luật về lĩnh vực di sản văn hóa, thường xuyên được áp dụng trực tiếp vào việc quản lý, bảo vệ di sản văn hóa dưới nước.

Hiện vật gốm khai quật từ tàu đắm Cù Lao Chàm Ảnh: KHÁNH CHI

Toàn cảnh hội thảo tham vấn về bảo vệ di sản văn hóa dưới nước Ảnh: THƯƠNG NGUYỄN

Từ năm 1990 đến nay, Bộ VHTTDL đã cấp giấy phép khai quật một số con tàu cổ đắm tại nhiều địa phương dọc bờ biển Việt Nam như tàu cổ Hòn Cau (Bà Rịa - Vũng Tàu), tàu cổ Hòn Dầm (Kiên Giang), tàu cổ Cù Lao Chàm (Quảng Nam), tàu cổ Cà Mau (Cà Mau), tàu cổ Bình Thuận (Bình Thuận), tàu cổ Bình Châu, tàu cổ Dung Quất (Quảng Ngãi)... "Kết quả khai quật các con tàu cổ đã thu được hàng trăm nghìn hiện vật gốm sứ, trong khung niên đại từ thế kỷ XIII- XVIII. Các sưu tập gốm sứ thu được từ những con tàu cổ này có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học rất lớn, trong đó có nhiều sưu tập độc bản quý hiếm", bà Hiền cho biết.

Cần có một chế tài đủ mạnh để bảo vệ di sản

Nhóm tác giả đến từ Viện Khảo cổ học cho rằng, tiềm năng khảo cổ học dưới nước ở Việt Nam là rất lớn, nhưng hầu như khối tư liệu vô giá này chưa được quan tâm đầu tư và khai thác đúng mức. Hệ thống di sản văn hóa dưới nước vẫn đang phải đối diện với sự xâm hại gián tiếp từ hoạt động khai thác tài nguyên biển cùng các hoạt động xâm hại trực tiếp nhằm khai thác lợi ích từ những di sản này, như: Tìm kiếm, khai thác, mua bán cổ vật bất hợp pháp…

Thời gian qua, bên cạnh việc tập trung hoàn thiện hệ thống các chính sách, văn bản pháp quy liên quan đã chú trọng đầu tư phát triển nhân lực, trang thiết bị, đẩy mạnh hợp tác trao đổi kinh nghiệm với các quốc gia trong khu vực và trên thế giới, nhằm nâng cao hiệu quả trong công tác bảo tồn hệ thống di sản này. Một trong những thách thức là nhận thức của cộng đồng về giá trị di sản văn hóa dưới nước còn hạn chế. Tại Việt Nam, người ta nhìn nhận các di tích tàu đắm nói riêng và di sản văn hóa dưới nước nói chung dưới góc độ kinh tế hơn là văn hóa. Các cuộc khai quật khảo cổ học những con tàu đắm đến nay chủ yếu có tính chất trục vớt cổ vật; công tác nghiên cứu, bảo tồn, phát huy giá trị di tích chưa được chú trọng. Giá trị của di sản văn hóa dưới nước chưa được đặt đúng vị trí của nó. Bên cạnh đó, nạn ăn cắp cổ vật từ những con tàu đắm và phá hoại di sản văn hóa dưới nước vẫn còn rất nghiêm trọng.

> *"Hoạt động quản lý, bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa dưới nước ở Việt Nam vẫn còn gặp nhiều khó khăn như thiếu nhân lực có kinh nghiệm và trình độ chuyên môn; thiếu trang thiết bị phục vụ hoạt động nghiên cứu, khai quật khảo cổ dưới nước, kinh phí đầu tư thấp…"*
>
> **(Thứ trưởng HOÀNG ĐẠO CƯƠNG)**

Là địa phương có tiềm năng dồi dào về di sản văn hóa dưới nước, tại Hội An, công tác sưu tầm, bảo quản, phát huy giá trị di sản văn hóa dưới nước bước đầu được quan tâm thực hiện. Phó Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An Quảng Văn Quý cho biết, "công tác vận động người dân bảo vệ, hiến tặng hiện vật cho bảo tàng liên quan đến di sản văn hóa dưới nước được chú trọng. Mới đây, một số bà con ở Cẩm An đã hiến tặng cho Bảo tàng Hội An 18 hiện vật, trong đó có nhiều hiện vật liên quan đến di sản văn hóa dưới nước…". Tuy nhiên, cũng theo đại diện Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An, di sản văn hóa dưới nước tồn tại trong môi trường riêng biệt nên công tác quản lý, khảo sát, bảo tồn, phát huy cũng đang đặt ra nhiều vấn đề cần quan tâm. Vì thế cần có chương trình điền dã khảo sát, thám sát bằng các thiết bị chuyên biệt, hiện đại để ghi nhận, lập bản đồ di sản văn hóa dưới nước, qua đó có biện pháp bảo vệ, khai quật nghiên cứu phù hợp.

Bên cạnh đó, dù Nghị định của Chính phủ về quản lý và bảo vệ di sản văn hóa dưới nước có nghiêm cấm hoạt động tìm kiếm, trục vớt, mua bán… di sản văn hóa dưới nước, nhưng thực tế hoạt động này vẫn ngấm ngầm diễn ra, dẫn đến nguy cơ thường trực di sản văn hóa dưới nước bị xâm hại. "Do vậy, cùng với việc đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nâng cao ý thức, tinh thần trách nhiệm trong bảo vệ di sản văn hóa dưới nước, cần có một chế tài đủ tính răn đe đối với những cá nhân, tổ chức vi phạm. Vấn đề công nhận, xếp hạng di sản văn hóa dưới nước cũng đang đặt ra. …", theo ông Quý. ■

Vé máy bay đã "giảm nhiệt"

● THẾ TUẤN

Theo thông tin từ Cục Hàng không Việt Nam, kết quả rà soát, kiểm tra hoạt động bán vé, kê khai, niêm yết giá vé máy bay của các hãng hàng không cho thấy: Giá vé tăng cao nhất là 39,9%, nhưng không vượt trần.

Nhu cầu du lịch của người dân dịp hè này dự báo tăng cao

Ông Đỗ Hồng Cẩm, Phó Cục trưởng Cục Hàng không Việt Nam nhận định, "các hãng hàng không đều tuân thủ về mức giá vé máy bay, đồng thời thực hiện đúng quy định về niêm yết, kê khai giá theo quy định".

Vé "0 đồng" đã quay trở lại

Thực tế, mức giá vé phổ thông giai đoạn từ ngày 1.1 đến 30.4.2024 của các hãng đã tăng đáng kể. Với 3 đường bay chính: Hà Nội - TP.HCM; Hà Nội - Đà Nẵng và TP.HCM - Đà Nẵng, giá vé trung bình của hai hãng mang tính "dẫn dắt thị trường" là Vietnam Airlines lần lượt tăng 19,9%; 28,4% và 14,9% và Vietjet tăng 17,9%; 39,9% và 27%.

Cho tới nay, giá vé bay cơ bản đã giảm. Tham khảo tại 440 đại lý của Vietnam Airline (332 đại lý truyền thống, 108 đại lý online) và 1.342 đại lý Vietjet (60 đại lý online, 6 phòng vé trực thuộc) thì giá ở các trục bay chính đều đã về mức trước tháng 4.2024; đặc biệt vé bay "0 đồng" của Vietjet đã xuất hiện trở lại. Các hãng cũng mở bán nhiều vé giá rẻ cho hành khách tới các trung tâm, điểm du lịch lớn. Theo thông tin từ Cục Hàng không Việt Nam, nhiều đường bay đã giảm giá chỉ còn khoảng 1/2 so với thời điểm nghỉ lễ 30.4 - 1.5.

Ngày 16.5, khảo sát một số website bán vé cho thấy, chặng bay TP.HCM - Hà Nội của Vietnam Airlines, Bamboo Airways, Vietravel Airlines có nhiều chuyến chỉ hơn 1,4 triệu đồng/chiều; Vietjet Air khoảng 1,6 triệu đồng/chiều. Trong đó các đường bay du lịch trọng điểm đều đã được mở bán với mức giá ưu đãi: Hà Nội - Cam Ranh từ 1.648.000 đồng/chiều; Hà Nội - Đà Nẵng từ 1.216.000 đồng/chiều; TP.HCM - Đà Nẵng, Huế từ 1.227.000 đồng/chiều; TP.HCM - Quy Nhơn từ 1.152.000 đồng/chiều; TP.HCM - Phú Quốc, Đà Lạt, Nha Trang đều từ 1.098.000 đồng/chiều (đã bao gồm thuế, phí)… Ngay cả với đường bay cao nhất đợt lễ vừa qua là Hà Nội - Phú Quốc, thì giá tham khảo của Vietjet bay vào ngày 18.5 là 1,5 triệu đồng/chiều (giảm hơn 1 triệu đồng) và khoảng 3 triệu đồng/chiều của Vietnam Airlines. Trước đó, đợt 27.4, giá vé thấp nhất của Vietnam Airlines trên chặng này là gần 4,5 triệu đồng/chiều.

Đáng chú ý, theo Cục Hàng không Việt Nam, dù giá thuê máy bay (thuê khô và thuê ướt) trung bình đã tăng 20-30% so với thị trường trước và ngay sau đại dịch Covid-19, nhưng mùa hè này sẽ cố gắng kéo giá vé xuống bằng cách mở bán tăng cường thêm nhiều chuyến vào các khung giờ muộn từ sau 21h; tập trung tăng chuyến một số đường bay có điểm du lịch như Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng, Nha Trang, Quy Nhơn…

Du lịch là chuỗi liên kết dịch vụ của nhiều đơn vị, từ công ty lữ hành, đến các hãng hàng không, địa điểm lưu trú, nhà hàng, địa điểm tham quan... Để hình thành các sản phẩm du lịch kích cầu, lãnh đạo Cục Hàng không Việt Nam cho rằng, cần sự tham gia, đồng thuận và triển khai đồng loạt từ tất cả các bên. Các phương tiện vận tải khác hay các cơ sở lưu trú, nhà hàng… cũng cần cân đối các mức giá hợp lý để tạo nên những gói tour, hình thức tour phù hợp với khách hàng, qua đó thúc đẩy du lịch phát triển. Cùng với đó, Cục Hàng không Việt Nam cũng khuyến cáo người dân nên chủ động lên kế hoạch cho chuyến đi từ sớm để có cơ hội mua vé máy bay trong dải giá thấp và trung bình.

Thay đổi "tư duy tranh thủ"

Như vậy tới nay, giá vé bay cao điểm du lịch hè đã giảm nhiệt. Nhưng vấn đề đặt ra là sẽ duy trì được bao lâu khi mà "tư duy tranh thủ" vẫn tồn tại.

Thực tế cho thấy, khi giá bay cao, nhất là ở các tuyến từ 1.000 km trở lên và tới các vùng du lịch trọng điểm, thì du lịch nội địa gặp nhiều khó khăn do khách "quay xe". Việc giá vé "phi mã" khiến nhiều người hạn chế du lịch hoặc lựa chọn đi gần, có thể đi ô tô, tàu hỏa thay vì những nơi xa và buộc phải di chuyển bằng đường hàng không, hoặc chọn du lịch nước ngoài.

Lấy ví dụ, đợt nghỉ lễ 5 ngày vừa qua, một tour du lịch 5 ngày 4 đêm TP.HCM - Bangkok (Thái Lan) hơn 7 triệu đồng. Trong khi một tour TP.HCM - Hà Nội 4 ngày 3 đêm lên tới hơn 10 triệu đồng. Từ đó, nhiều ý kiến cho rằng, chúng ta đang ra sức kích cầu du lịch, nhưng lại vô tình kích cầu cho… nước bạn, đặc biệt là Thái Lan. Ngay các chặng nội địa giá của họ cũng thấp: Chuyến bay TG201 ThaiAirways chặng Bangkok - Phuket giá vé 1,5 triệu đồng, phí và phụ phí thêm khoảng 90.000 đồng, tổng giá vé khách phải trả là 1,6 triệu đồng. Trong khi đó, với đường bay nội địa tại Việt Nam, chẳng hạn như chặng Hà Nội - Đà Nẵng, giá vé Vietnam Airlines 1,3 triệu đồng, thuế phí và phụ phí 675.000 đồng, tổng số tiền khách phải trả một vé máy bay nội địa là 1,9 triệu đồng.

Tham khảo các hãng bay nước ngoài cho thấy, giá vé các dịp lễ Tết, mùa cao điểm du lịch của họ không hề thay đổi. Giới chuyên gia kinh tế nhận định, họ ít thay đổi như chúng ta vì giữ uy tín, không có kiểu chộp giật theo thời điểm. "Tư duy tranh thủ" đặt lợi nhuận trước mắt lên trên cả sự ổn định và uy tín sẽ khiến nền kinh tế phải nhận hậu quả lâu dài.

Theo PGS.TS Nguyễn Thiện Tống, nguyên Chủ nhiệm bộ môn Kỹ thuật hàng không, Trường Đại học Bách khoa TP.HCM, Hàng không Việt Nam đang thiếu tính cạnh tranh. Hàng không Thái Lan có khoảng 12 hãng bay, trong khi Việt Nam chỉ có 6 hãng (Vietnam Airlines, Vietjet, Bamboo Airways, Vietravel Airlines, Pacific Airlines, Vasco). Trong số đó, riêng Vietnam Airlines và Vietjet đã chiếm đến 90% thị phần.

"Khi thị trường nội địa gần như nằm trong tay của Vietnam Airlines và Vietjet thì sẽ không tránh khỏi nhìn nhau điều chỉnh giá vé, triệt tiêu tính cạnh tranh", ông Tống nói và cho rằng, cần thêm những chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện để nhiều doanh nghiệp tham gia đầu tư vào ngành Hàng không nhằm tăng tính cạnh tranh.

Tương tự, theo ông Bùi Doãn Nề, Tổng Thư ký Hiệp hội Doanh nghiệp hàng không Việt Nam (VABA), cần đơn giản hóa điều kiện kinh doanh, tạo điều kiện cho nhà đầu tư tiếp cận thị trường hàng không, thu hút các doanh nghiệp nước ngoài. Cũng cần nhắc lại, giai đoạn 2018-2020, khi có sự tham gia của Bamboo Airways, cạnh tranh về giá và dịch vụ của 3 hãng gồm Vietnam Airlines, Vietjet, Bamboo Airways rất rõ ràng, và khi đó khách hàng được hưởng lợi khi vé bay "vừa túi tiền". ■

Thúc đẩy trao đổi khách du lịch Việt Nam - Hàn Quốc

Đêm Du lịch Hàn Quốc 2024 sẽ được Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam phối hợp với Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam tổ chức vào ngày 24.5 tại Hà Nội, nhằm thúc đẩy trao đổi khách du lịch hai nước và triển khai Bản ghi nhớ hợp tác xúc tiến du lịch giữa Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam và Tổng cục Du lịch Hàn Quốc giai đoạn 2023- 2024.

Trong khuôn khổ "Lễ hội du lịch Hàn Quốc 2024 - Korea Travel Festa 2024", Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam cũng cung cấp thông tin phát triển sản phẩm du lịch Hàn Quốc mới nhất trong năm 2024; B2B Meetings để doanh nghiệp du lịch Việt Nam gặp gỡ với 25 đối tác du lịch Hàn Quốc.

Với mục tiêu đẩy mạnh tăng trưởng lượng khách du lịch Việt Nam đến Hàn Quốc, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hàn Quốc phối hợp cùng Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam tổ chức chương trình *Lễ hội Du lịch Hàn Quốc 2024 - Korea Travel Festa 2024* tại Việt Nam. Các sự kiện trong chương trình sẽ tạo ra không gian trải nghiệm văn hóa, du lịch Hàn Quốc chân thực nhất dành cho người dân Việt Nam nói chung và người dân Hà Nội nói riêng. Korea Travel Festa 2024 sẽ diễn ra tại Phân khu K-Town, Khu phố thương mại Grand World, Ocean City, từ ngày 25-26.5.

THỦY TRÚC

CHUYỆN NGHỀ Ở XÓM THỦ CÔNG HỘI AN:

Mang hơi thở hiện đại cho sản phẩm thủ công

● THU HOÀI

Không gian nho nhỏ ở Xóm thủ công Hội An (phường Cẩm Nam, TP Hội An) là nơi giao thoa, kết nối, bảo tồn và dệt nên mơ ước về sự tiếp nối nghề truyền thống của những người trẻ tuổi; là sự tìm tòi, học hỏi kinh nghiệm từ những người đi trước để mang đến hơi thở hiện đại cho sản phẩm thủ công, phù hợp thị hiếu khách hàng nhưng vẫn bảo tồn nguyên vẹn giá trị truyền thống của nghề.

Đây cũng là nơi trưng bày, trình diễn, kết nối ngành nghề thủ công truyền thống của Hội An và trải nghiệm các lớp học làm sản phẩm hand-made.

Họa sĩ Bách Tường giới thiệu về mặt nạ Hát bộ điêu khắc trên da

Du khách trải nghiệm làm đồ da tại Xóm thủ công Hội An

Trình diễn cho du khách thưởng ngoạn

Xóm duy trì thường xuyên các lớp: Làm đồ da thủ công của Sa Tế; Điêu khắc trên da mộc của Sa Tế; Vẽ mặt nạ Hát bộ (hát tuồng) của Mặt Bộ; Làm mô hình cổ phục Việt Nam của Hồi cổ Việt Phục; Móc len thủ công của Sun Handmade; Làm phụ kiện từ vải vụn của Soi Handmade; Macrame của Thy Kin Handmade…

Chị Trương Mi Sa, người kết nối, hình thành các phiên chợ và Xóm thủ công chia sẻ: "Xóm được thành lập từ tháng 6.2023 cùng nhiều cộng sự đam mê sáng tạo ra sản phẩm làm bằng tay, mong muốn tiếp nối những gì cha ông để lại và phát triển những lĩnh vực mới trong các ngành nghề thủ công. Ban đầu Xóm ở khu vực phố cổ, sau gần một năm hoạt động thì chuyển về địa chỉ mới, tại đó tất cả các ngành nghề đều được trình diễn một cách đều đặn cho du khách thưởng ngoạn, không cần phải chờ đợi các phiên chợ định kỳ mỗi tháng một lần".

Họa sĩ Trương Bách Tường, cha của Mi Sa là một họa sĩ nổi tiếng và được biết đến là người lưu giữ nhiều tư liệu quý về văn hóa, những ngành nghề truyền thống của Hội An. Ông là một trong những người đầu tiên ở địa phương mở ra rất nhiều lớp trải nghiệm vẽ mặt nạ Hát bộ cho những ai thích tìm hiểu và đam mê văn hóa.

Mi Sa tâm sự, cô chịu ảnh hưởng khá sâu sắc bởi người cha họa sĩ. Từ nhỏ, theo bước chân ông, cô được nghe kể, được đọc rất nhiều những nghiên cứu, sách hay về nghệ thuật, được đắm chìm trong những bức tranh đậm chất sáng tạo của giới nghệ sĩ Hội An nói riêng và cả nước nói chung.

Tác phẩm sắp đặt *Sóng nước Bạch Đằng giang* của họa sĩ Trương Bách Tường được nhiều người biết đến, khơi gợi cảm hứng, tình yêu với nghệ thuật. Đây cũng là tác phẩm tạo nhiều cảm hứng nhất, khơi gợi niềm đam mê với mặt nạ Hát bộ của Mi Sa. "Trải qua nhiều bộn bề của cuộc sống, mặc dù mang trong mình niềm đam mê khó tả với mặt nạ tuồng, nhưng tận đến năm nay mình mới quyết định tập trung nghiên cứu và phát triển đề tài này trong các workshop của mình", Mi Sa tâm sự.

Yêu thích nghề thủ công theo một cách sáng tạo

Tiếp nối nghiệp và niềm đam mê từ người cha, Mi Sa đã xây dựng lại các lớp trải nghiệm vẽ mặt nạ Hát bộ trên giấy bồi với tên gọi Mặt Bộ tại Xóm thủ công Hội An. Bên cạnh đó, cô cũng học hỏi, sáng tạo thêm trải nghiệm mặt nạ khắc da với những lớp điêu khắc trên da.

Tại không gian mới của Xóm thủ công, du khách có thể đến các lớp workshop làm đồ da thủ công, điêu khắc trên da mộc của Sa Tế để hiểu và trải nghiệm cách làm ra một sản phẩm nhiều hơn là mua sản phẩm có sẵn. Ở đó, du khách được tận mắt chiêm ngưỡng những sản phẩm làm bằng tay độc đáo, những nguyên liệu truyền thống của nghề da Hội An được gia đình Mi Sa cất công sưu tầm.

Hữu Nguyễn, chủ nhân của tiệm chế tác đồ da Sa Tế Leatherworkshop là kỹ sư điện nhưng lại trót đam mê với nghề da thủ công, mở cửa tiệm từ năm 2018 ở Phố cổ Hội An. Hữu Nguyễn chính là chồng của Mi Sa, con rể của họa sĩ Trương Bách Tường, là người đem đến nhiều cảm hứng để Mi Sa theo đuổi bộ môn điêu khắc trên da.

Bằng kiến thức và niềm đam mê, Mi Sa đang trong quá trình thử nghiệm sự kết hợp điêu khắc trên da mộc với mặt nạ tuồng để tạo nên những tác phẩm mới. Và họa sĩ Trương Bách Tường cũng đang bắt đầu khám phá, học về điêu khắc để sáng tạo nên những mặt nạ Hát bộ trên chất liệu da mộc từ chính con gái và chàng rể của mình.

Họa sĩ tâm sự: "Tôi là người mê tìm hiểu, mê đọc, mê viết. Tôi đọc bất kỳ lúc nào có thể. Rảnh rỗi là tôi lại ngồi la cà nghe mấy người lớn tuổi kể chuyện Hội An xưa. Chuyện hay quá, tôi nghĩ mình không ghi lại cũng uổng và Facebook là nơi giúp tôi chia sẻ những câu chuyện mình ghi lại được. Hai cuốn sách *Hội An loanh quanh chuyện phố* và *Hội An một thời du lịch* in trong hai năm 2020, 2021 là kết quả của những chuyện tôi nghe và ghi lại. 58 mùa lá rụng tôi mới đi bái sư học nghề, nhưng đó cũng là chuyện vô cùng bình thường. Nhưng ngặt cái, tui học nghề khắc da từ con gái, nên "hack" não nhất là chuyện xưng hô, con gái hay sư phụ", họa sĩ Trương Bách Tường hóm hỉnh.

Cũng tại không gian mới này, nhiều ý tưởng mới được các bạn trẻ bắt tay vào triển khai với ước mơ góp phần phát huy, giới thiệu những nghề thủ công truyền thống của Hội An đến với du khách, những người yêu thích nghề thủ công theo một cách sáng tạo, dễ tiếp cận, phù hợp với xu hướng, thị trường của đời sống hiện đại nhưng vẫn không đánh mất sự độc đáo, bản sắc của nghề.

Tại đây còn có lớp học về cổ phục Việt Nam đầu tiên của Hội An do Mi Sa và một người bạn khởi xướng để các du khách, những ai yêu thích cổ phục Việt có thể trải nghiệm cùng khám phá, học cách may đo và mang về những món quà lưu niệm xinh xắn. ■

Đắk Lắk: Nhiều tập thể, cá nhân hiến tặng hiện vật văn hóa truyền thống

Thị ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk vừa tổ chức sinh hoạt chuyên đề năm 2024: "Tự soi, tự sửa trong việc bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc trên địa bàn thị xã Buôn Hồ". Theo đó, một trong những nội dung được nhấn mạnh là công tác bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa vật thể, phi vật thể được quan tâm. Các cấp, chính quyền thị xã Buôn Hồ đã phục dựng nhiều lễ hội, nghi lễ, các làn điệu dân ca, trò chơi dân gian, thể thao truyền thống… Bên cạnh đó, không gian văn hóa cồng chiêng thường xuyên được tổ chức ở các cộng đồng dân cư, nhà văn hóa...

Thực hiện phong trào thi đua Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về "Bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc thị xã Buôn Hồ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc", cùng với thư ngỏ của Chủ tịch UBND thị xã về vận động hiến tặng tư liệu, hình ảnh, hiện vật liên quan đến quá trình xây dựng và phát triển thị xã Buôn Hồ, nhiều tập thể, cá nhân trên địa bàn thị xã hiến tặng tư liệu, hình ảnh, hiện vật có giá trị văn hóa, lịch sử. Tại buổi sinh hoạt chuyên đề, Ban Thường vụ Thị ủy Buôn Hồ đã tiếp nhận các hiện vật từ 10 tập thể, 17 cá nhân hiến tặng để trưng bày tại Khu văn hóa buôn Kli A.

LÊ TÙNG

Ra mắt CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng

BTC xây dựng mô hình CLB sinh hoạt văn hóa dân gian thuộc Chương trình MTQG 1719 năm 2024 tỉnh Lạng Sơn vừa tổ chức chương trình báo cáo kết quả xây dựng mô hình và Lễ ra mắt CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng các thôn thuộc xã Hưng Đạo, huyện Bình Gia (Lạng Sơn).

Theo đó, từ trung tuần tháng 4, Trung tâm Văn hóa Nghệ thuật tỉnh đã phối hợp với các nghệ nhân, nghệ sĩ tổ chức truyền dạy các loại hình văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng gồm: Hát then đàn tính; Quan làng; Sli, Lượn; múa Chầu then… và hướng dẫn kỹ năng quản lý, dàn dựng chương trình và duy trì tổ chức các hoạt động của CLB cho 52 học viên. Sau một tháng, các học viên đã nắm được kiến thức, kỹ năng cơ bản và thực hành trình diễn tốt các loại hình dân ca đã được học. Tại chương trình, các đại biểu được theo dõi 12 tiết mục do học viên biểu diễn báo cáo kết quả học tập. Các học viên của lớp chính là các hội viên nòng cốt của mô hình CLB.

MINH VŨ

"Hồi sinh" danh thắng đồi Vọng Cảnh

Bài, ảnh: THÙY AN

Đồi Vọng Cảnh là điểm nhấn rất độc đáo nằm ven bờ sông Hương qua thành phố Huế. Đây là danh thắng nổi tiếng từ thời triều Nguyễn, và là điểm ngắm cảnh lý tưởng của người dân Huế từ bấy lâu nay. Sau khi tiến hành chỉnh trang, đồi Vọng Cảnh ngày càng thu hút đông đảo nhân dân và du khách đến trải nghiệm. Nhiều ý kiến cho rằng, đồi Vọng Cảnh đang dần "hồi sinh", trở thành điểm du lịch không thể bỏ qua mỗi lần đến Huế.

Còn nhớ, vào những năm đầu 2000, tỉnh Thừa Thiên Huế đã cho phép một doanh nghiệp nước ngoài đầu tư xây dựng khu khách sạn hạng sang ở đồi Vọng Cảnh. Vụ việc này đã làm cho cộng đồng dư luận cả nước quan tâm. Nhiều chuyên gia, nhà quản lý đã lên tiếng cảnh báo vì lo sợ dự án sẽ phá vỡ không gian cảnh quan thiên nhiên của đồi Vọng Cảnh, cũng như ảnh hưởng môi trường nước sông Hương. Tại thời điểm đó, nhiều lãnh đạo Sở, ngành của tỉnh cũng đã "mạnh dạn" phản đối. Trước vấn đề này, *Văn Hóa* đã vào cuộc với loạt bài nhiều kỳ và nhận được sự quan tâm, đồng thuận của cộng đồng. Sau đó, tỉnh Thừa Thiên Huế đã quyết định dừng dự án nói trên để "bảo vệ" danh thắng đồi Vọng Cảnh.

Các bạn trẻ đến trải nghiệm dạo bộ, chụp ảnh kỷ niệm tại đồi Vọng Cảnh

Tuy nhiên, cũng nhiều năm sau đó, đồi Vọng Cảnh gần như ít được quan tâm khai thác, quảng bá nên chưa được nhiều du khách trong nước và quốc tế biết đến. Năm 2015, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế có quyết định số 2101/QĐ-UBND phê duyệt Quy hoạch chi tiết xây dựng khu vực đồi Vọng Cảnh và vùng phụ cận, định hướng là khu vực sinh thái cảnh quan, bảo tồn, tôn tạo và phát huy các giá trị di tích văn hóa lịch sử; là khu văn hóa, tổ chức các hoạt động dịch vụ du lịch, ngắm cảnh, nghỉ ngơi… Trong đó, khu vực đồi Vọng Cảnh trở thành khu công viên phục vụ các hoạt động như đi dạo, ngắm cảnh, nghỉ ngơi, kết hợp làm điểm dừng chân lý tưởng cho các chuyến du lịch đường bộ cũng như đường thủy dọc sông Hương. Tại đây có thể tổ chức các hoạt động cắm trại, sáng tác nghệ thuật, giao lưu văn hóa…

Danh thắng đồi Vọng Cảnh nhìn từ trên cao với hệ thống cây xanh, là "lá phổi xanh" của Huế

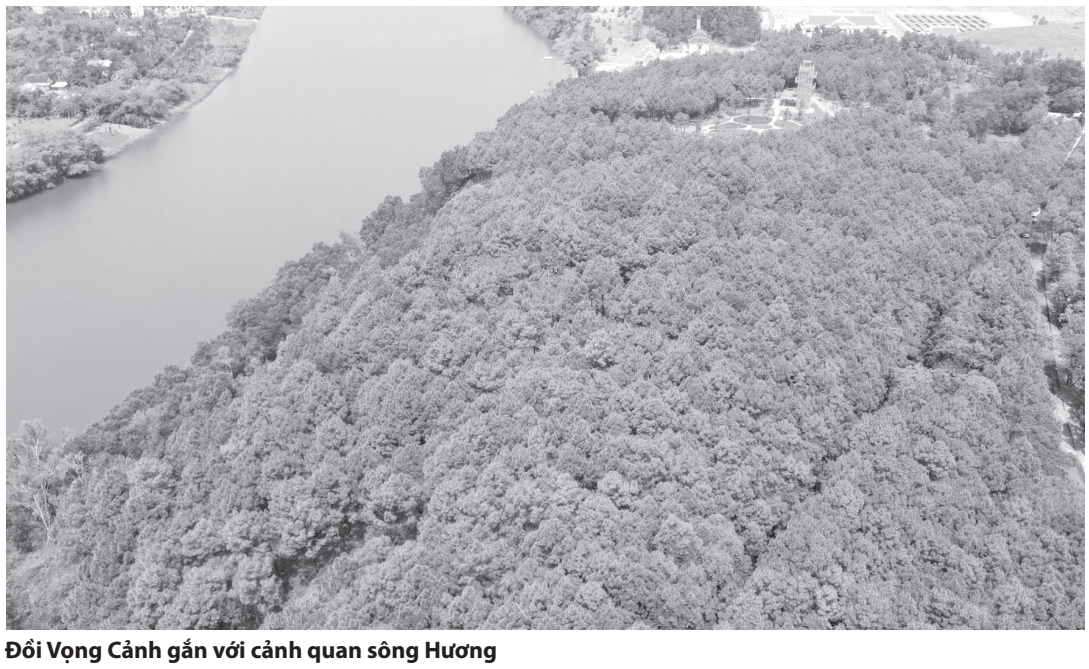
Công trình kiến trúc xây dựng ở khu vực này chủ yếu là các công trình kiến trúc trang trí nhỏ, mang tính sinh thái.

Quy hoạch là vậy nhưng đồi Vọng Cảnh vẫn chưa có nhà đầu tư tham gia. Và sau một thời gian dài "để mặc tự nhiên", cảnh quan đồi Vọng Cảnh bị ảnh hưởng và trở nên nhếch nhác, không đáp ứng được nhu cầu dã ngoại, ngắm cảnh, vui chơi của cộng đồng. Tỉnh Thừa Thiên Huế đã chủ trương để UBND TP Huế tiến hành chỉnh trang, tạo điểm nhấn để không gian cảnh quan này trở thành điểm đến lý tưởng cho cộng đồng dân cư và du khách. Từ năm 2021, UBND TP Huế đã giao cho Trung tâm Công viên cây xanh Huế triển khai dự án chỉnh trang danh thắng đồi Vọng Cảnh. Dự án được thực hiện với kinh phí hơn 12 tỉ đồng, gồm các hạng mục như lát đá tự nhiên các tuyến đường đi dạo; bố trí thêm ghế đá để du khách dừng chân nghỉ ngơi; chỉnh trang các tháp canh (chòi canh); trồng thêm cây thông và các loại cây dọc trục đường chính kết nối đến vườn hoa, điểm nhấn của đồi Vọng Cảnh; xây dựng nhà vệ sinh công cộng; bố trí thêm các loại thùng rác phù hợp với cảnh quan chung;… Theo ông Lê Như Chinh, Giám đốc Trung tâm Công viên cây xanh Huế, việc chỉnh trang được thực hiện trên cơ sở tôn trọng giá trị tự nhiên vốn có của đồi Vọng Cảnh. Chủ yếu là tập trung cải tạo, lát đá các đường dạo bộ để kết nối cảnh đẹp giữa đường bộ và phía bờ sông, chỉnh trang các điểm canh ngắm cảnh. Các chòi canh này không chỉ phục vụ nhu cầu ngắm cảnh của du khách mà còn góp phần để lực lượng chức năng quan sát, bảo vệ rừng.

Sau khi chỉnh trang, đồi Vọng Cảnh đã trở thành điểm đến thu hút nhiều du khách trong nước và quốc tế đến dạo bộ, ngắm cảnh sông Hương, tổ chức các hoạt động văn nghệ cộng đồng… Nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa,

Những đường dạo bộ ở đồi Vọng Cảnh ven theo sông Hương

Đồi Vọng Cảnh gắn với cảnh quan sông Hương

nguyên Giám đốc Sở VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế cho rằng, dự án chỉnh trang đồi Vọng Cảnh với quy mô vừa phải là khá phù hợp, trong đó tập trung chống hoang hóa, tạo các lối đi dạo bộ, tăng thêm điểm xuyến cây xanh, vườn hoa, có chòi canh… Đồi Vọng Cảnh là điểm ngắm cảnh rất đẹp của người Huế theo truyền thống từ xưa, nhưng bây giờ nếu thực để có sức hấp dẫn thu hút khách du lịch, trở thành điểm đến văn hóa cho công chúng cần đặt nó trong tổng thể không gian kết nối với các di tích lăng Tự Đức, lăng Đồng Khánh và lăng Kiên Thái Vương (cha của ba vị vua triều Nguyễn). Các không gian kết nối này là những rừng thông rất đẹp.

> *Cần mở rộng không gian văn hóa ở khu vực này. Đồi Vọng Cảnh như điểm nhấn mở đầu từ sông Hương, rồi dẫn đến lăng Tự Đức, lăng Đồng Khánh, lăng Kiên Thái Vương. Không gian văn hóa muốn thu hút khách thì phải bảo vệ tuyệt đối vùng di tích, nhưng đồng thời quy hoạch cộng đồng dân cư hài hòa để làm sao người dân ở đó được hưởng lợi từ di sản văn hóa.*
>
> *Cần quy hoạch cộng đồng dân cư ở trong vùng này để du khách không chỉ đến di tích các lăng, dạo bộ ngắm cảnh ở đồi Vọng Cảnh mà còn trải nghiệm các dịch vụ ẩm thực...*
>
> **(Nhà nghiên cứu NGUYỄN XUÂN HOA)**

"Theo tôi, cần mở rộng không gian văn hóa ở khu vực này. Đồi Vọng Cảnh như điểm nhấn mở đầu từ sông Hương, rồi dẫn đến lăng Tự Đức, lăng Đồng Khánh, lăng Kiên Thái Vương. Không gian văn hóa muốn thu hút khách thì phải bảo vệ tuyệt đối vùng di tích, nhưng đồng thời quy hoạch cộng đồng dân cư hài hòa để làm sao người dân ở đó được hưởng lợi từ di sản văn hóa. Cần quy hoạch cộng đồng dân cư ở trong vùng này để du khách không chỉ đến di tích các lăng, dạo bộ ngắm cảnh ở đồi Vọng Cảnh mà còn trải nghiệm các dịch vụ ẩm thực, thậm chí có thể hướng dẫn người dân trong khu vực xây dựng những homestay phù hợp để khách lưu trú…", ông Nguyễn Xuân Hoa nêu ý kiến. Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa, hiện nay, đường đi bộ ven sông cũng đã được xây dựng từ cồn Dã Viên song song theo đường Bùi Thị Xuân lên đến bến thuyền gần di tích Voi Ré - Quyền. Về xa hơn, nên có trục đường đi bộ nối từ chân đồi Vọng Cảnh men theo sông Hương về trung tâm thành phố. Điều này sẽ góp phần bảo vệ được dòng sông, không để dân cư lấn chiếm ra sông và tạo ra mảng xanh rất đẹp.

Đồi Vọng Cảnh là danh thắng nổi tiếng của xứ Huế và cũng được xem là "lá phổi xanh" của thành phố Huế. Đứng từ đồi Vọng Cảnh, có thể ngắm nhìn cảnh đẹp với bạt ngàn cây cối xanh thẳm và sự yên bình của các làng ven sông Hương; có thể nhìn thấy được các di tích lăng vua triều Nguyễn. Đặc biệt, mỗi buổi bình minh hay hoàng hôn ở Vọng Cảnh sẽ nhìn được hình ảnh sông Hương cảng đẹp và thơ mộng. ■

Ra mắt Bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Quảng Nam vừa chính thức ra mắt Bảo tàng đa dạng sinh học tỉnh tại số 100 Hùng Vương, TP Tam Kỳ. Đây là công trình bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên của cả nước, là kết quả của dự án xây dựng cơ sở dữ liệu đa dạng sinh học mà tỉnh Quảng Nam đã thực hiện từ năm 2015-2021.

Bà Lê Thủy Trinh, Phó Giám đốc Sở TN&MT Quảng Nam cho biết, việc khai trương Bảo tàng đa dạng sinh học tỉnh Quảng Nam nhằm tiếp tục triển khai chuỗi các sự kiện của Năm Phục hồi đa dạng sinh học Quốc gia - Quảng Nam 2024 với chủ đề "Chung sống hài hòa với thiên nhiên". Đặc biệt hướng đến chào mừng các ngày kỷ niệm quan trọng của cả 2 lĩnh vực Bảo tàng và Đa dạng sinh học: Ngày quốc tế Bảo tàng (18.5) với chủ đề "Bảo tàng vì giáo dục và nghiên cứu"; ngày Quốc tế Đa dạng sinh học (22.5) với chủ đề "Hãy là một phần của Kế hoạch đa dạng sinh học".

Đây cũng là công trình bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên trong cả nước, sau một số bảo tàng thiên nhiên và đa dạng sinh học cấp quốc gia và vùng như: Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam, các Bảo tàng thiên nhiên vùng Nam Bộ, Tây Nguyên, Tây Bắc, Duyên hải miền Trung; Bảo tàng Hải dương học Nha Trang, Bảo tàng Hải dương học Đồ Sơn… Bảo tàng đa dạng sinh học tỉnh Quảng Nam có chức năng nghiên cứu, sưu tầm, lưu giữ, bảo quản, trưng bày, xây dựng, quản lý và khai thác cơ sở dữ liệu, tư liệu, mẫu vật về tài nguyên đa dạng sinh học của tỉnh; phục vụ công tác quản lý, nghiên cứu, giáo dục, truyền thông nâng cao nhận thức về đa dạng sinh học. Đồng thời là nơi trình diễn, quảng bá các giá trị tài nguyên đa dạng sinh học, sự phong phú của các loài động, thực vật quý hiếm, đặc hữu, đặc trưng mà thiên nhiên ban tặng; đồng thời góp phần thúc đẩy lối sống có trách nhiệm với thiên nhiên, phục hồi đa dạng sinh học.

Quảng Nam là khu vực có nhiều hệ sinh thái từ rừng đến biển rất đặc trưng, mang lại nhiều giá trị cảnh quan và kinh tế; là nơi phân bố của nhiều loài quý hiếm, đặc hữu như Sao la, Hổ, Voi, Voọc chà vá, Mang Trường Sơn, Sâm Ngọc Linh, san hô, cỏ biển…. Là một trong những tỉnh tiên phong hành động về đa dạng sinh học, Quảng Nam cũng là một trong các địa phương sớm ban hành Chiến lược bảo tồn, kế hoạch hành động về đa dạng sinh học. Đặc biệt, đã tranh thủ được nguồn tài trợ của các tổ chức quốc tế triển khai nhiều nhiệm vụ bảo tồn, phục hồi các hệ sinh thái, xúc tiến thành lập các Khu bảo tồn, hành lang đa dạng sinh học tỉnh. Từ năm 2015, UBND tỉnh Quảng Nam đã giao Sở TN&MT thực hiện Dự án xây dựng cơ sở dữ liệu đa dạng sinh học nhằm mục đích đánh giá, nhìn nhận đầy đủ vai trò, giá trị của đa dạng sinh học trên địa bàn tỉnh. Đến năm 2021, Bảo tàng cơ bản hoàn thành và trở thành Bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên trong cả nước.

Việc đưa Bảo tàng đa dạng sinh học đi vào hoạt động là điều cần thiết và mang nhiều ý nghĩa. Với hệ thống cơ sở dữ liệu và bộ sưu tập các mẫu vật, tiêu bản hiện có liên quan đến đa dạng sinh học tỉnh Quảng Nam, việc giới thiệu và trưng bày ra mắt giới thiệu Bảo tàng nhằm quảng bá các giá trị tài nguyên đa dạng sinh học, sự phong phú của các loài động thực vật quý hiếm, đặc hữu, đặc trưng của thiên nhiên ban tặng trong không gian sinh tồn trên địa bàn tỉnh. Qua đó, kết nối với các tổ chức, các nhà khoa học nhằm phát triển phong phú thêm về các mẫu vật cho Bảo tàng; góp phần khơi dậy ý thức và trách nhiệm của mỗi cán bộ và người dân, tầng lớp học sinh các cấp trong việc giữ gìn, bảo tồn đa dạng sinh học của tỉnh nhà.

> *Bảo tàng được bố trí thành các không gian: Khu vực giới thiệu chung; khu trưng bày ngành thực vật; khu trưng bày ngành động vật; khu vực tương tác; phòng tư liệu; phòng nghiên cứu và khu vực lưu giữ - xử lý - bảo quản mẫu. Hiện nay Bảo tàng đã sưu tập, lưu giữ hơn 3.700 bức ảnh; hơn 1.200 mẫu vật, tiêu bản động, thực vật cùng bộ dữ liệu, tài liệu, bản đồ số, phim ảnh về đa dạng sinh học tỉnh.*

Là bảo tàng đa dạng sinh học cấp tỉnh đầu tiên trong cả nước nên giai đoạn ban đầu Bảo tàng gặp nhiều lúng túng, khó khăn do chưa có mô hình hoạt động tương tự, về tổ chức, các nguồn lực để hoạt động, đặc biệt là nguồn nhân lực. Tuy nhiên, nhờ sự quan tâm chỉ đạo của lãnh đạo tỉnh; sự động viên, chia sẻ chuyên môn của các khu bảo tồn và các tổ chức, đơn vị liên quan về đa dạng sinh học; đến nay, Bảo tàng đã đạt một số kết quả đáng ghi nhận. Duy trì tốt công tác xử lý, lưu giữ, bảo quản mẫu; bước đầu xây dựng mối hợp tác, chia sẻ chuyên môn với các bảo tàng, đơn vị, chuyên gia có liên quan như Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam; Bảo tàng thiên nhiên Duyên hải miền Trung; Trung tâm Green Việt; WWF...; bổ sung, hoàn thiện các nội dung phục vụ cho công tác tham quan, giáo dục về đa dạng sinh học.

Sở TN&MT tỉnh Quảng Nam cho biết đặt mục tiêu phấn đấu đến năm 2035 sẽ phát triển, nâng tầm Bảo tàng đa dạng sinh học tỉnh Quảng Nam thành Bảo tàng thiên nhiên khu vực Duyên hải Nam Trung Bộ, trực thuộc hệ thống Bảo tàng thiên nhiên Việt Nam. ■

Đại biểu tham quan Bảo tàng

BẢO TỒN, PHÁT HUY ÂM NHẠC TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC

LTS: Trong bối cảnh hiện nay, việc bảo tồn âm nhạc truyền thống dân tộc đang gặp nhiều khó khăn, thách thức. Thế nhưng, nhiều nghệ sĩ, nhà nghiên cứu vẫn miệt mài dành tâm huyết thực hiện các dự án nhằm gìn giữ, phát huy, đưa các giá trị nguyên bản, độc đáo của di sản này đến với công chúng trong và ngoài nước.

Bài 1: Tìm lại "khuôn vàng thước ngọc"

● **THANH NGỌC**

Để thực hiện loạt bài này, chúng tôi đã tìm gặp những người dành trọn cuộc đời đau đáu với nghệ thuật âm nhạc truyền thống. Trước nguy cơ bị mai một của di sản, những nghệ sĩ, nhà nghiên cứu ấy vẫn hằng ngày, hằng giờ dốc hết tâm sức để tìm ra cách thức bảo tồn, phát huy và đưa các giá trị nguyên bản, độc đáo của văn hóa dân tộc đến gần hơn với công chúng.

Nhà nghiên cứu âm nhạc Nguyễn Quang Long cùng các nghệ nhân nỗ lực bảo tồn nguyên vẹn giá trị của âm nhạc truyền thống

Nỗ lực xây dựng nguồn tư liệu

Nhà nghiên cứu âm nhạc Nguyễn Quang Long vừa ra mắt dự án *Giới thiệu di sản âm nhạc hát Xoan* gồm 1 clip trò chuyện *Về đất Tổ nghe Xoan* và 16 bài Xoan. Ê kíp sáng tạo đã lựa chọn 13 bài chặng quả cách (chặng hát trung tâm) và 3 bài chặng hát thờ để thực hiện dự án với mong muốn tạo nên một bức tranh tổng thể, đa dạng của di sản độc đáo này.

Các dự án trước thường có sự tham gia của cả 4 phường Xoan cổ là Phù Đức, Kim Đới, Thét và An Thái. Tuy nhiên, ở dự án này, ê kíp chỉ chọn duy nhất phường Xoan Thét để giới thiệu. Từng gắn bó với hát Xoan và nghệ nhân các phường Xoan trong hơn một thập kỷ, nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long chia sẻ: "Do đặc thù của âm nhạc dân gian, dù 13 quả cách giống nhau nhưng mỗi phường lại có cách thể hiện khác nhau, mang những nét riêng ở phần âm nhạc và lời ca. Dự án chọn phường Xoan Thét để góp phần tạo nên một quỹ bài đầy đủ ở chặng hát quan trọng nhất của hát Xoan ở một phường Xoan gốc, nếu sau này có điều kiện sẽ tiếp tục giới thiệu các phường Xoan khác, giúp công chúng có cái nhìn tổng quan về nghệ thuật hát Xoan".

Sản phẩm của dự án được giới thiệu chính trên kênh YouTube "Dân ca & Nhạc cổ truyền" do nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long xây dựng và vận hành, với mục đích giới thiệu các sản phẩm âm nhạc dân gian độc đáo; chung tay bảo tồn, phát huy, lan tỏa giá trị cổ nhạc ra cộng đồng, đặc biệt là trên không gian mạng để đông đảo công chúng tiếp cận. "Tôi mong muốn giới thiệu tới mọi người các bài bản chuẩn mực nhất mình sưu tầm được. Dù có thể đây không phải âm nhạc dành cho đại chúng, nhưng tôi nỗ lực tạo nên tư liệu cho những ai cần có thể khám phá, người yêu nghệ thuật truyền thống có thêm một kênh để tìm hiểu. Tôi thấy điều này là cần thiết, vì đó là di sản vô giá của dân tộc".

Trước đó, năm 2021, nhạc sĩ Nguyễn Quang Long cũng ra mắt dự án "Ngâm Kiều toàn truyện" giới thiệu toàn bộ 3.254 câu trong *Truyện Kiều* hoàn toàn theo đúng lối ngâm Kiều truyền thống, thu hút sự quan tâm của đông đảo công chúng. Ông cũng cho biết đang phối hợp với Giáo phường Ca trù Thái Hà để sắp tới cho ra mắt 10 bài Ca trù hát nói của cụ Nguyễn Công Trứ, tác giả lớn của nghệ thuật hát Ca trù.

Ca Huế, Quan họ không nhạc đệm, Xẩm cũng từng được nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long giới thiệu tới khán giả qua Internet, với những giọng hát hàng đầu. Qua đó, giúp công chúng nhìn thấy tổng thể hay một góc nào đó của âm nhạc truyền thống. "Đó là điều tôi mong muốn, cũng là xu hướng của thế giới, tại sao ta không theo xu hướng đó để tiếp cận tới mọi người dễ dàng hơn. Dù hành trình này tốn nhiều công sức, nhiều khó khăn và phần lớn chủ động về kinh phí, tôi vẫn muốn làm để thỏa đam mê của mình và tin tưởng cứ đi rồi sẽ nhận được thành quả xứng đáng. Rất may mắn, trong hành trình đó cũng có ê kíp, tổ chức đồng hành cùng tôi với sự nhiệt tâm…", nhạc sĩ Nguyễn Quang Long bày tỏ.

Tìm về chuẩn mực để bảo tồn nguyên vẹn

Thời gian qua, nhiều nhà nghiên cứu cũng có những đóng góp quan trọng cho việc bảo tồn âm nhạc cổ truyền Việt Nam, từ việc sưu tầm, nghiên cứu, đến giới thiệu ra công chúng. Trong số đó, nhà nghiên cứu Bùi Trọng Hiền đã dành 9 năm miệt mài tìm về những "khuôn vàng thước ngọc" của nghệ thuật Ca trù. Chạy đua cùng thời gian để tiếp cận với các nghệ nhân cuối cùng của loại hình nghệ thuật này, sưu tầm tư liệu khắp trong và ngoài nước, cùng nhiều đêm "thức trắng" để tìm hiểu về những giá trị kinh điển của Ca trù, kết quả cuốn sách *Ả đào - Một khảo cứu về lịch sử và hệ âm luật* của ông đã ra mắt độc giả tháng 4 vừa qua.

Cuốn sách là công trình nghiên cứu đồ sộ về nghệ thuật hát Ca trù (Ả đào), một loại hình âm nhạc cổ truyền độc đáo của Việt Nam. *Ả đào - Một khảo cứu về lịch sử và hệ âm luật* cung cấp cho người đọc những thông tin chi tiết về lịch sử, nghệ thuật, cũng như những giá trị văn hóa mà loại hình âm nhạc này mang lại.

Gắn bó nhiều năm với các loại cổ nhạc như Tài tử Cải lương Nam Bộ, Tuồng Bắc, nhạc Cung đình Huế, Bài chòi, Chèo, hát Văn… nhà nghiên cứu Bùi Trọng Hiền cho rằng: "Nếu như Chèo, Quan họ là cấu trúc ca khúc dân gian; Tài tử, Cải lương, Tuồng, nhạc Cung đình Huế là cấu trúc lòng bản; hát Văn là cấu trúc làn điệu thì Ả đào tôi gọi là cấu trúc lắp ghép. Thực sự đây là một cuộc chơi âm thanh đỉnh cao của cổ nhân… Chúng ta đang cố gắng xây dựng một ngành công nghiệp văn hóa. Vậy hãy cùng ngược dòng lịch sử để xem cha ông ta đã biết cách thương mại hóa một nghệ thuật âm nhạc đỉnh cao như thế nào. Thông qua cuốn sách này, hy vọng các đào kép thế hệ mới sẽ nhận diện được "khuôn vàng thước ngọc" của cha ông, hiệu chỉnh lại lời ca, lá phách, tiếng đàn của mình về với đúng chuẩn mực Ả đào cổ điển. Và như thế, di sản nghìn năm tuổi mới được bảo tồn nguyên vẹn, đúng nghĩa".

Có thể nói, *Ả đào - Một khảo cứu về lịch sử và hệ âm luật* đã góp phần quan trọng vào việc bảo tồn và phát huy giá trị của loại hình nghệ thuật này nói riêng, giúp nâng cao nhận thức của cộng đồng về tầm quan trọng của việc bảo tồn âm nhạc cổ truyền Việt Nam nói chung. Nhà nghiên cứu Đặng Hoành Loan nhận định: "Ngoài việc khảo cứu về lịch sử, cuốn sách còn có một khảo cứu quan trọng, có tính chất nền tảng, đó là khảo cứu về âm nhạc. Trước đó, chưa có công trình nghiên cứu nào khảo cứu kỹ lưỡng về Ca trù, thể loại âm nhạc phức tạp nhất trong nền cổ nhạc Việt Nam, là hình thức âm nhạc độc đáo nhất, sáng tạo nhất, mà theo GS Trần Văn Khê - là kiệt tác di sản nhân loại…".

Việc bảo tồn âm nhạc cổ truyền Việt Nam dù vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức trong bối cảnh hiện nay, thế nhưng, sự chung tay nghiên cứu, giới thiệu, thực hành của những người tâm huyết chắc chắn sẽ tạo nên nền tảng vững chắc trong việc gìn giữ và phát huy giá trị của di sản này trong đời sống đương đại.

Các nghệ nhân phường Xoan Thét tỉnh Phú Thọ trình diễn nghệ thuật Hát Xoan

(Còn tiếp)

LỄ PHÁT ĐỘNG BÌNH CHỌN 50 TÁC PHẨM VĂN HỌC VÀ NGHỆ THUẬT BIỂU DIỄN VIỆT NAM SAU NGÀY ĐẤT NƯỚC THỐNG NHẤT:

Tôn vinh "những bản hùng ca đất nước"

● **THÚY HIỀN**

Lễ phát động bình chọn 50 tác phẩm văn học và nghệ thuật biểu diễn Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất (30.4.1975 - 30.4.2025) với chủ đề *Những bản hùng ca đất nước* sẽ chính thức diễn ra vào lúc 20h tối 18.5 tại Nhà hát Lớn Hà Nội. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông vừa có cuộc họp với Cục Nghệ thuật biểu diễn để thống nhất công tác chuẩn bị tổ chức.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông chủ trì cuộc họp

Tại cuộc họp, Phó Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (NTBD) Trần Hướng Dương đã báo cáo tóm tắt công tác chuẩn bị cho buổi lễ. Theo đó, Cục đã tham mưu Quyết định số 943/QĐ-BVHTTDL ngày 9.4.2024 của Bộ trưởng Bộ VHTTDL về việc ban hành Kế hoạch Phát động bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật biểu diễn Việt Nam tiêu biểu, xuất sắc sau ngày đất nước thống nhất; phối hợp với 4 Hội chuyên ngành Văn học nghệ thuật Trung ương tham mưu ban hành Quy chế bình chọn 50 tác phẩm, trình lãnh đạo Bộ phê duyệt; hiện đã hoàn thiện Chương trình Lễ phát động, dự thảo kịch bản lời dẫn của MC đồng thời phối hợp với Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam xây dựng chương trình nghệ thuật tại Lễ phát động; phối hợp với Nhà hát Lớn Hà Nội chuẩn bị cơ sở vật chất, âm thanh, ánh sáng, màn hình led, công tác tuyên truyền... Đã xây dựng 2 phóng sự nhằm nhìn lại 50 năm nền văn học nghệ thuật sau ngày đất nước thống nhất, trong đó một phóng sự phát trên sóng truyền hình để tuyên truyền và một phóng sự sẽ phát tại buổi Lễ phát động. Ngoài ra, các công tác như xây dựng phương án trang trí, bộ nhận diện, clip giới thiệu Quy chế bình chọn... cũng đã được hoàn thiện. Lễ tổng duyệt chương trình sẽ diễn ra sáng 18.5.

Đánh giá cao tinh thần chủ động triển khai nhiệm vụ của Cục NTBD, Thứ trưởng Tạ Quang Đông nhận định, Lễ phát động bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật biểu diễn Việt Nam tiêu biểu, xuất sắc sau ngày đất nước thống nhất là một trong những hoạt động thiết thực nhằm triển khai nhiệm vụ tổ chức Lễ tôn vinh mà Bộ VHTTDL được Ban Chỉ đạo tổ chức các hoạt động tổng kết 50 năm nền văn học nghệ thuật Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất (30.4.1975 - 30.4.2025) giao phó.

Theo Thứ trưởng Tạ Quang Đông, Lễ tôn vinh được tổ chức nhằm tổng kết, tuyên truyền, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, những đóng góp quan trọng của văn học, nghệ thuật và đội ngũ văn nghệ sĩ đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đồng thời tiếp tục quán triệt đầy đủ, sâu sắc các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng về văn hóa, văn nghệ; kịp thời cổ vũ, động viên, phát huy tài năng, tâm huyết của đội ngũ văn nghệ sĩ người Việt Nam ở trong nước và nước ngoài, sáng tạo những tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật cao, góp phần xây dựng nền văn học, nghệ thuật Việt Nam đa dạng, phong phú.

Nhận thức được ý nghĩa sâu sắc của hoạt động này, việc tổ chức Lễ bình chọn phải bám sát yêu cầu mà Ban Chỉ đạo đặt ra. Đồng thời phải tôn vinh được ý nghĩa, giá trị, những đóng góp của văn học và nghệ thuật biểu diễn trong nền văn hóa của dân tộc.

Thứ trưởng yêu cầu Cục NTBD phối hợp chặt chẽ với 4 Hội văn học nghệ thuật chuyên ngành rà soát lại quy chế, đảm bảo lựa chọn được tác phẩm xứng đáng, xứng tầm để tôn vinh. Ngoài ra, rà soát kỹ lưỡng nội dung, kịch bản chương trình, chuẩn bị công tác khánh tiết đảm bảo để Lễ bình chọn diễn ra thành công tốt đẹp. ■

Tổng duyệt chương trình nghệ thuật tại Lễ khai mạc Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia 2024

● **ĐÌNH TOÁN**

Chương trình hứa hẹn mang đến nhiều tiết mục nghệ thuật đặc sắc phục vụ người dân Campuchia và kiều bào Việt Nam

Tại buổi tổng duyệt chương trình nghệ thuật khai mạc Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2024 ở Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc (TP Thái Nguyên) vào ngày 16.5, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông nhấn mạnh, sự kiện lần này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là dịp để quảng bá, tôn vinh bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam đến người dân Campuchia và bạn bè quốc tế. Do đó, công tác tập luyện cần diễn ra nghiêm túc, khẩn trương, có sự khớp nối...

Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2024 sẽ được tổ chức từ ngày 20 - 25.5 tại Thủ đô Phnom Penh và tỉnh Banteay Meanchey. Chương trình bao gồm các hoạt động như: Thăm và làm việc tại Campuchia của đoàn lãnh đạo Bộ VHTTDL Việt Nam, tổ chức biểu diễn nghệ thuật phục vụ cộng đồng người Việt tại Campuchia… Đặc biệt, điểm nhấn của Tuần Văn hóa lần này là chương trình biểu diễn nghệ thuật tại Lễ Khai mạc Tuần Văn hóa Việt Nam tại Thủ đô Phnom Penh và tại Banteay Meanchey…

Tại buổi kiểm tra và tổng duyệt, Thứ trưởng Tạ Quang Đông ghi nhận và đánh giá cao nỗ lực của các cán bộ, chuyên viên và các nghệ sĩ, diễn viên đến từ Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc, đã tích cực, dồn tâm huyết chuẩn bị các tiết mục nhằm mang đến những màu sắc mới cho đêm nghệ thuật trên đất bạn. Theo Thứ trưởng, các tiết mục đã thể hiện rõ các nét đặc trưng trong văn hóa Việt Nam; thể hiện đây là nền văn hóa có sự thống nhất trong đa dạng.

Với phần dàn dựng công phu, chương trình nghệ thuật sẽ giúp khán giả khám phá những miền di sản của Việt Nam; góp phần quảng bá văn hóa, con người Việt Nam đến bạn bè quốc tế. Thứ trưởng cũng nhấn mạnh, chương trình lần này không chỉ là một buổi biểu diễn mà còn là thông điệp mạnh mẽ về sự gắn bó, tôn trọng và hợp tác giữa Việt Nam - Campuchia.

Từ nay đến đêm diễn chính thức, Thứ trưởng yêu cầu Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc tiếp tục rà soát kịch bản, dàn dựng để đảm bảo chương trình nghệ thuật tôn vinh, làm nổi bật được những nét tinh hoa, bản sắc văn hóa Việt Nam. Phần hình ảnh trình chiếu cần làm nổi bật hình ảnh đất nước, con người Việt Nam thân thiện, mến khách; luôn mong muốn được thúc đẩy hợp tác, giao lưu nhân dân với Campuchia. Chương trình phải có sự kết hợp hài hòa giữa tính truyền thống và đương đại, để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng công chúng. Đặc biệt, từng lời ca, tiếng hát phải thể hiện việc người dân Việt Nam luôn dành cho người dân và đất nước Campuchia những tình cảm tốt đẹp, yêu quý, chân thành.

Chia sẻ thêm về chương trình nghệ thuật, Giám đốc Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc, NSƯT Lê Khánh Toàn cho biết, đây là dịp kỷ niệm sâu sắc mối quan hệ, tình đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và Campuchia. Chương trình gồm 3 phần với các ca khúc thể hiện đậm đà bản sắc văn hóa các vùng miền của nước ta từ Bắc chí Nam. Đặc biệt với phần thể hiện các ca khúc về tình đoàn kết giữa hai đất nước, các bài hát sẽ là lời tự sự đầy cảm xúc, khẳng định tình đoàn kết và hữu nghị giữa Việt Nam - Campuchia sẽ ngày càng vững mạnh; những giá trị văn hóa của hai dân tộc sẽ mãi trường tồn với thời gian. ■

Độc đáo trang phục truyền thống dân tộc Lự

NAM HƯNG

Trang phục truyền thống dân tộc Lự chứa đựng nhiều giá trị văn hóa đặc sắc và là sản phẩm vật chất thể hiện sự khéo léo, thẩm mỹ tinh tế của người phụ nữ. Đây là thành tố văn hóa quan trọng tạo nên nét riêng biệt của đồng bào, góp phần làm đa dạng bản sắc văn hóa các dân tộc trên địa bàn Lai Châu.

Dân tộc Lự là một trong 15 dân tộc thiểu số rất ít người ở nước ta (dưới 10.000 người). Đồng bào Lự ở Lai Châu có khoảng 1.378 hộ, 6.733 người, chiếm 1,49% dân số toàn tỉnh, cư trú tại hai huyện Tam Đường và Sìn Hồ, sinh sống xen kẽ với các dân tộc Thái, Lào, Khơ Mú…

Người Lự có nhiều nét văn hóa truyền thống độc đáo được lưu giữ cho đến ngày nay, như: Kiến trúc, trang phục, dân ca, dân vũ, ẩm thực, phong tục tập quán, các lễ hội... Trong đó, trang phục truyền thống chứa đựng nhiều giá trị văn hóa đặc sắc và là sản phẩm vật chất thể hiện sự khéo léo, thẩm mỹ tinh tế của người phụ nữ. Đây là thành tố văn hóa quan trọng tạo nên nét riêng biệt của đồng bào, góp phần làm đa dạng bản sắc văn hóa các dân tộc trên địa bàn Lai Châu.

Phụ nữ Lự ở Lai Châu trong trang phục truyền thống

Dù chỉ chiếm khoảng 1,52% dân số toàn tỉnh Lai Châu, cư trú xen kẽ với làng, bản các dân tộc khác, nhưng bộ trang phục truyền thống của người Lự, đặc biệt là trang phục phụ nữ, vẫn giữ được những đặc trưng riêng như một dấu hiệu nhận biết tộc người. Được làm thủ công từ những đôi bàn tay khéo léo, trang phục phụ nữ Lự gồm áo chàm xẻ ngực, buộc thắt bởi những dây tua sặc sỡ. Váy chàm thêu móc đơn giản để thuận tiện trong công việc, được thiết kế hai lớp với hoa văn ba tầng, trang trí đẹp mắt để mặc vào những dịp lễ Tết, hội hè. Kết hợp với trang phục là đồ trang sức, khăn đội đầu làm tăng thêm vẻ đẹp tùy theo lứa tuổi. Các món trang sức làm từ bạc, nhôm, đồng hoặc chỉ chàm. Khăn đội đầu cũng là vật không thể thiếu của người phụ nữ, họ đội khăn nghiêng về phía trái, để lộ mặt trước với những đường viền thêu hoa văn sặc sỡ.

Trang phục nam giới Lự đơn giản hơn, thường nhuộm chàm đen, áo cánh kiểu xẻ ngực cài cúc tết dây vải, có hai túi ở hai vạt áo. Trước đây, nam giới đội khăn đen gấp nếp cuốn nhiều vòng, nhưng giờ đây họ ít khi đội khăn.

Hiện nghề dệt truyền thống và những bộ trang phục mang bản sắc riêng của người Lự vẫn được đồng bào gìn giữ, phát huy, tạo nên nét đặc trưng riêng so với các tộc người khác trong vùng, là điểm nhấn để địa phương xây dựng thành các sản phẩm hấp dẫn du khách trong và ngoài nước tại các bản du lịch cộng đồng của người Lự.

Chiếc khăn đội đầu là vật không thể thiếu của người phụ nữ dân tộc Lự

Tuy nhiên, công tác bảo tồn, phát huy giá trị trang phục truyền thống các dân tộc tại Lai Châu nói chung, dân tộc Lự nói riêng đang đứng trước không ít thách thức và có nguy cơ mai một, biến đổi từ nguyên liệu, quy trình tạo ra trang phục, kiểu dáng, kỹ thuật thêu cho đến mức độ sử dụng… Điều đó đòi hỏi các cấp, các ngành và địa phương cần nhìn nhận, đánh giá đúng thực trạng nhằm đưa ra các giải pháp thiết thực để bảo tồn, phát huy giá trị trang phục của đồng bào Lự gắn với phát triển du lịch. Từ đó xác định trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số có tiềm năng lớn để tạo sản phẩm du lịch đặc thù thu hút du khách tại mỗi điểm đến tại các xã, bản có người Lự sinh sống; gắn việc gìn giữ bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp với phát triển kinh tế, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân.

Bên cạnh đó, cần chú trọng hỗ trợ kinh phí tổ chức thực hiện phục dựng và duy trì các giá trị di sản văn hóa dân tộc Lự như trang phục, các nghề thủ công truyền thống, ngữ văn dân gian... để trao truyền cho thế hệ trẻ. Quan tâm, có chính sách động viên, khích lệ các nghệ nhân, già làng, trưởng thôn, bản am hiểu bản sắc văn hóa, nắm giữ và thực hành di sản, tiếp tục phát huy vai trò trong việc truyền dạy, phổ biến và lan tỏa các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc Lự trong cộng đồng.■

Bảo tồn, phát huy văn hóa phi vật thể các DTTS có nguy cơ mai một

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 1255/QĐ-BVHTTDL về tổ chức hỗ trợ nghiên cứu, phục hồi, bảo tồn, phát huy văn hóa phi vật thể các DTTS có nguy cơ mai một tại Yên Bái, Vĩnh Phúc và Trà Vinh. Chương trình được tổ chức nhằm mục tiêu hỗ trợ nghiên cứu, phục hồi, bảo tồn, phát huy văn hóa phi vật thể các DTTS có nguy cơ mai một. Thông qua các hoạt động góp phần tăng cường mối đoàn kết dân tộc, đặc biệt đối với lớp trẻ qua sinh hoạt văn hóa, truyền dạy dân ca, dân vũ, nghề truyền thống, nghi lễ văn hóa mang đậm bản sắc mỗi dân tộc. Khích lệ, động viên đồng bào nêu cao ý thức của cộng đồng về bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa, để cao vai trò chủ thể văn hóa của nghệ nhân, già làng, trưởng bản, người có uy tín và cộng đồng. Đây cũng là dịp để đồng bào được giao lưu, vui chơi giải trí lành mạnh từ việc phục hồi chính các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc mình.

Mão, mặt nạ thường được sử dụng để trình diễn các loại hình nghệ thuật truyền thống Khmer như múa Rô băm, múa Chhay dăm, hát Aday, hát Dù kê…

Theo đó, trong Quý II và III năm 2024, Bộ VHTTDL sẽ tổ chức hỗ trợ nghiên cứu, phục hồi, bảo tồn, phát huy văn hóa phi vật thể với nghệ thuật Khèn bè của dân tộc Thái tại thị xã Nghĩa Lộ và nghề truyền thống dệt thổ cẩm của dân tộc Mông tại huyện Mù Cang Chải; tại Vĩnh Phúc với lễ Cấp sắc của dân tộc Sán Dìu huyện Tam Đảo; tại Trà Vinh với nghệ thuật chế tác mão, mặt nạ của đồng bào Khmer.

Trong quá trình triển khai, Bộ VHTTDL sẽ hỗ trợ các địa phương trang thiết bị, đạo cụ thực hành trình diễn, tái hiện nghi lễ; chụp ảnh, ghi hình, dựng phim tư liệu về quá trình tổ chức phục dựng, bảo tồn, in đĩa DVD phát cho người dân nhằm lan tỏa rộng rãi kết quả bảo tồn và tuyên truyền văn hóa truyền thống DTTS... Bộ cũng yêu cầu việc tổ chức hỗ trợ nghiên cứu, phục hồi, bảo tồn, phát huy văn hóa phi vật thể các DTTS phải đảm bảo thiết thực, hiệu quả, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

Q.VY

KỶ NIỆM 134 NĂM NGÀY SINH CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH (19.5.1890 - 19.5.2024):

Chuyện những người mang họ Bác Hồ

● **Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG**

Với đồng bào Cor ở huyện miền núi Trà Bồng (Quảng Ngãi), việc được mang họ Bác Hồ là niềm tự hào và thể hiện lòng tôn kính, biết ơn vô hạn đối với Người. Bà con nơi đây học theo lời dạy của Bác luôn bảo tồn, gìn giữ các nét đẹp văn hóa truyền thống của dân tộc mình...

Nghệ nhân Hồ Văn Biên cẩn thận lau những hạt bụi trên tấm ảnh Bác

Ngôi nhà nhỏ của nghệ nhân Hồ Văn Biên (60 tuổi) tại thôn Bắc 2, xã Trà Sơn nằm dưới chân núi, trên ban thờ, ảnh Bác Hồ được treo ở vị trí trang trọng. Lấy khăn cẩn thận lau những hạt bụi bám trên tấm ảnh Bác, ông Biên xúc động: "Có Đảng, có Bác Hồ thì mới có độc lập, tự do, đồng bào Cor mình mới có cuộc sống đủ đầy như ngày hôm nay. Tôi treo ảnh Người để nhắc nhở con cháu phải luôn khắc ghi công ơn của Đảng, của Bác và phấn đấu để xây dựng quê hương, đất nước".

Nói rồi ông Biên đi lấy chiếc chiêng quý ra khoe: "Gia đình tôi luôn trân trọng và xem đó là báu vật cần được bảo vệ. Tôi có 7 người con thì 3 cô con gái biết múa Cà đáo, 4 anh con trai biết chơi chiêng. Đây là những nét văn hóa của người Cor mình phải gìn giữ, truyền lại cho con cháu đời sau".

Ông Biên nhớ lại, ngày trước không điện, đường, trường, trạm nên cái nghèo cứ đeo bám mãi. Rồi khó khăn dần qua khi đường giao thông từng bước được bê tông hóa, điện lưới quốc gia đã kéo về tận thôn, xóm, trường học cũng được xây dựng khang trang. Xã Trà Sơn đã "thay da đổi thịt" khiến người dân nơi đây cũng ngỡ ngàng. "Đời sống của bà con đã đổi thay nhiều lắm, nhờ ơn Đảng, ơn Bác Hồ cả đấy!", ông Biên phấn khởi nói.

Giờ đây, hình ảnh Bác và những lời dạy của Bác làm cho những buổi sinh hoạt tại Nhà văn hóa thôn 2 luôn phát huy tinh thần đoàn kết, trên dưới một lòng, thống nhất, đồng thuận mọi việc. Từ việc giúp đỡ các gia đình khó khăn đến việc hiến đất làm trường học, xây dựng nông thôn mới... chỉ cần đưa ra là bà con đều nhất chí thực hiện.

Làng Trà Dòn, thôn 2, xã Trà Thủy có 116 hộ, 100% dân số là đồng bào Cor. Nhờ làm tốt công tác bảo tồn văn hóa nên hiện nay làng còn gìn giữ được 80 bộ chiêng cổ, đàn Brood và nhiều trang phục dân tộc. Công lớn nhất trong việc gìn giữ, bảo tồn văn hóa Cor phải nói đến nghệ nhân Hồ Ngọc An (66 tuổi) ở thôn 2, xã Trà Thủy. Ông đã dồn sức xây dựng đại gia đình của mình trở thành cộng đồng nhỏ yêu sắc màu văn hóa dân tộc. Nghệ nhân Hồ Ngọc An có 8 người con, 3 trai và 5 gái, các con trai của ông đều tham gia đội chiêng, còn con gái và vợ ông là bà Hồ Thị Thới tham gia đội múa Cà đáo của địa phương.

Đến nay, xã Trà Thủy đã thành lập Câu lạc bộ bảo tồn văn hóa dân tộc Cor do nghệ nhân Hồ Ngọc An làm chủ nhiệm, hiện có 30 thành viên. "Vào dịp cuối tuần, những người Cor lớn tuổi lại truyền dạy cách đánh cồng chiêng cho thế hệ trẻ. Lớp trước dạy lớp sau, cứ thế bao đời nay, người Cor gìn giữ được vẹn nguyên văn hóa của mình", ông An nói.

Năm ấy, khi nghe tin Bác Hồ từ trần, sáng ngày 9.9.1969, hàng nghìn cán bộ, chiến sĩ và đồng bào Cor đã vượt núi, băng rừng về Chiến khu Trà Lãnh dự lễ truy điệu Bác do Huyện ủy Trà Bồng tổ chức. Mọi người lắng nghe Di chúc của Người và điếu văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Bức tượng Hồ Chủ tịch tạc từ thân cây quế, được đồng bào trang trọng đặt lên bàn thờ để mọi tấm lòng cùng hướng về.

Tại buổi lễ, các già làng người Cor đã đề đạt nguyện vọng của đồng bào "muốn mang họ Bác Hồ" để thể hiện tấm lòng trung kiên với Đảng, ghi nhớ công ơn và làm theo lời dạy của Bác. Khi nhận được đề nghị thiêng liêng, tha thiết của đồng bào, Trung ương Đảng đã đồng ý cho dân tộc Cor mang họ Hồ. Từ đó đến nay, người Cor vinh dự và tự hào được mang họ của Lãnh tụ Hồ Chí Minh.

Bản thân ông An là lính Cụ Hồ, hơn 20 năm tuổi Đảng, niềm tin yêu nhất mực với Chủ tịch Hồ Chí Minh khiến ông luôn là người tiên phong trong việc tuyên truyền, vận động người dân học tập và làm theo Bác để gìn giữ bản sắc văn hóa, xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc, góp phần làm cho quê hương thêm giàu đẹp. "Nhờ có sự lãnh đạo của Người mà đất nước mới được hòa bình, bà con được ấm no, hạnh phúc. Tôi rất tự hào khi được mang họ Hồ, mai sau con, cháu của tôi cũng sẽ mang họ Hồ, cố gắng phấn đấu, chăm chỉ học hành để trở thành người có ích cho gia đình và xã hội", ông An bày tỏ.

Nghệ nhân Hồ Ngọc An chia sẻ về nghệ thuật tạo hình cây nêu

Theo ông An, việc đặt tên theo họ Hồ là nét đẹp văn hóa của đồng bào Cor quê ông. Cộng đồng dân tộc Cor đã đoàn kết, giúp nhau phát triển kinh tế, dần xóa đi cái đói, cái nghèo như Người từng mong muốn. Là huyện miền núi còn nhiều khó khăn, nhưng được sự quan tâm đặc biệt của Đảng và Nhà nước, bản làng quê hương ông đã được bố trí nhiều chương trình, mục tiêu quốc gia để phát triển kinh tế - xã hội.

Bí thư Huyện ủy Trà Bồng Nguyễn Văn Dũng chia sẻ, tình yêu vô vàn với Bác Hồ không chỉ được khắc ghi trong tim mỗi người dân ở huyện Trà Bồng mà còn trở thành động lực biến tình yêu, lòng biết ơn ấy thành hành động cụ thể trong việc học tập và làm theo lời Bác.

"Những năm qua, diện mạo vùng đất Trà Bồng đã đổi thay đáng kể. Bà con đã dần bỏ cách làm ăn lạc hậu, biết áp dụng tiến bộ khoa học vào sản xuất, nâng cao năng suất cây trồng, vật nuôi. Việc gìn giữ bản sắc văn hóa rất được chú trọng, đến nay cả 13/13 xã đã thành lập Câu lạc bộ văn hóa, 17 thôn thuộc 5 xã thành lập đội văn nghệ, 20 câu lạc bộ cồng chiêng. Điều đặc biệt là các nghệ nhân đã truyền dạy cho học sinh ở các trường học trên địa bàn huyện về bản sắc riêng độc đáo của đồng bào mình…", ông Dũng cho biết. ■

Lan tỏa nhiều ý tưởng khởi nghiệp trong giới trẻ

Trường Cao đẳng Quảng Nam vừa tổ chức Hội thảo khoa học quốc tế "Phát triển ý tưởng khởi nghiệp của học sinh, sinh viên (HSSV), kết nối với doanh nghiệp, định hướng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong nước và quốc tế".

Đây là dịp đánh giá thực trạng phát triển ý tưởng khởi nghiệp của HSSV, kết nối với doanh nghiệp trong hoạt động giáo dục nghề nghiệp nói riêng và giáo dục đào tạo nói chung. Qua đó, nhìn nhận điểm mạnh, điểm yếu, xác định nguyên nhân nhằm đề xuất các giải pháp thiết thực thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo; đẩy mạnh liên kết, hợp tác với các đơn vị quản lý, sử dụng lao động nhằm mở ra nhiều cơ hội mới cho người trẻ cũng như định hướng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao.

Mục tiêu của hội thảo lần này là bàn sâu các giải pháp để phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp mở, liên kết doanh nghiệp để dẫn dắt và ấp ủ tài năng khởi nghiệp, khuyến khích người học phát triển ý tưởng khởi nghiệp, tự tạo ra đội nhóm tham gia vào thực hành các hoạt động kinh doanh…

Tại hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý đã trình bày nhiều tham luận phát triển ý tưởng khởi nghiệp cho giới trẻ; khám phá những thách thức trong việc theo đuổi các dự án kinh doanh; khởi nghiệp trong môi trường đại học... Trong đó, tập trung thảo luận vấn đề phát triển ý tưởng khởi nghiệp của HSSV trong nước và thế giới; khuyến nghị và giải pháp nâng cao tính khả thi, hiệu quả của việc kết nối ý tưởng khởi nghiệp của HSSV với doanh nghiệp đầu tư. Các cách thức nhằm hiện thực hóa ý tưởng khởi nghiệp của người học; nhận thức, phát huy vai trò, trách nhiệm của nhà giáo, cán bộ quản lý về công tác phát triển ý tưởng khởi nghiệp của HSSV; mở rộng hợp tác giữa các đối tác liên quan và định hướng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong nước và quốc tế…

THU HOÀI

TIN THỂ THAO

Tuyển Boxing dự vòng loại Olympic

Đội tuyển Boxing Việt Nam sẽ tham dự vòng loại Olympic cuối cùng của môn Boxing diễn ra từ 24.5 đến 2.6 ở Bangkok (Thái Lan) với 12 VĐV. Tại vòng loại này, các VĐV Việt Nam sẽ thi đấu các hạng cân 50 kg, 57 kg, 60 kg, 75 kg (nữ), 51 kg, 57 kg, 62 kg, 71 kg, 80 kg, trên 92 kg (nam). Đây là cơ hội cuối cùng cho Boxing Việt Nam tìm kiếm suất thứ hai tham dự Olympic Paris 2024.

Tại vòng loại Olympic ở lượt đầu tiên, Boxing Việt Nam giành được 1 suất chính thức dự Thế vận hội 2024 của tuyển thủ Võ Thị Kim Ánh. Ở vòng loại Olympic cuối cùng này, Boxing Việt Nam kỳ vọng nhiều nhất vào võ sĩ Nguyễn Văn Đương, người từng dự Olympic Tokyo 2020.

L.H

Kỷ lục tham dự tại giải Taekwondo châu Á

Giải Taekwondo vô địch châu Á 2024 đang diễn ra tại Đà Nẵng có sự tham dự của hơn 1.000 VĐV, HLV và quan chức đến từ 45 quốc gia và vùng lãnh thổ. Theo Ban tổ chức, đây là con số đông kỷ lục trong lịch sử giải đấu. Tại giải đấu này, đội tuyển Việt Nam thi đấu với 32 tuyển thủ, trong đó có rất nhiều VĐV mạnh. Cụ thể, đội thi đấu nội dung đối kháng với 12 VĐV ở 12/16 hạng cân, trong đó đáng chú ý là những cái tên như Trương Thị Kim Tuyền, Bạc Thị Khiêm, Lý Hồng Phúc hay Nguyễn Hồng Trọng.

Ở nội dung quyền, đội tham dự với 20 tuyển thủ, trong đó có nữ VĐV từng giành 6 HCV SEA Games là Châu Tuyết Vân. Cũng ở nội dung quyền, chủ nhà Việt Nam đã giành được 1 HCV đồng đội nữ. Giải sẽ kết thúc vào ngày 19.5.

H.L

"Chung kết ngược" tại V.League

Tâm điểm tại vòng 19 Night Wolf V.League 1 2023/24 cuối tuần này sẽ là trận "chung kết ngược" trên sân Vinh chiều 18.5 giữa hai đội đang xếp cuối bảng xếp hạng là SLNA và Khánh Hòa. Đội chủ nhà hiện đang xếp thứ 13 với 16 điểm, nhiều hơn 6 điểm so với Khánh Hòa. Cả chủ và khách đều đang trải qua chuỗi trận không tốt, trong đó SLNA không thắng trong 10 trận gần nhất (6 thất bại), còn Khánh Hòa đã trải qua 12 trận không biết thắng (4 trận thua liên tiếp ở 4 vòng đấu gần đây). Ở các trận đấu đáng chú ý khác, đội đầu bảng Nam Định làm khách trên sân Thể công Viettel, Bình Định gặp Hải Phòng (ngày 18.5), B.Bình Dương tiếp Công an Hà Nội, CLB Hà Nội gặp HAGL (ngày 19.5),…

V.H

Tuyển đấu kiếm dự giải Grand Prix

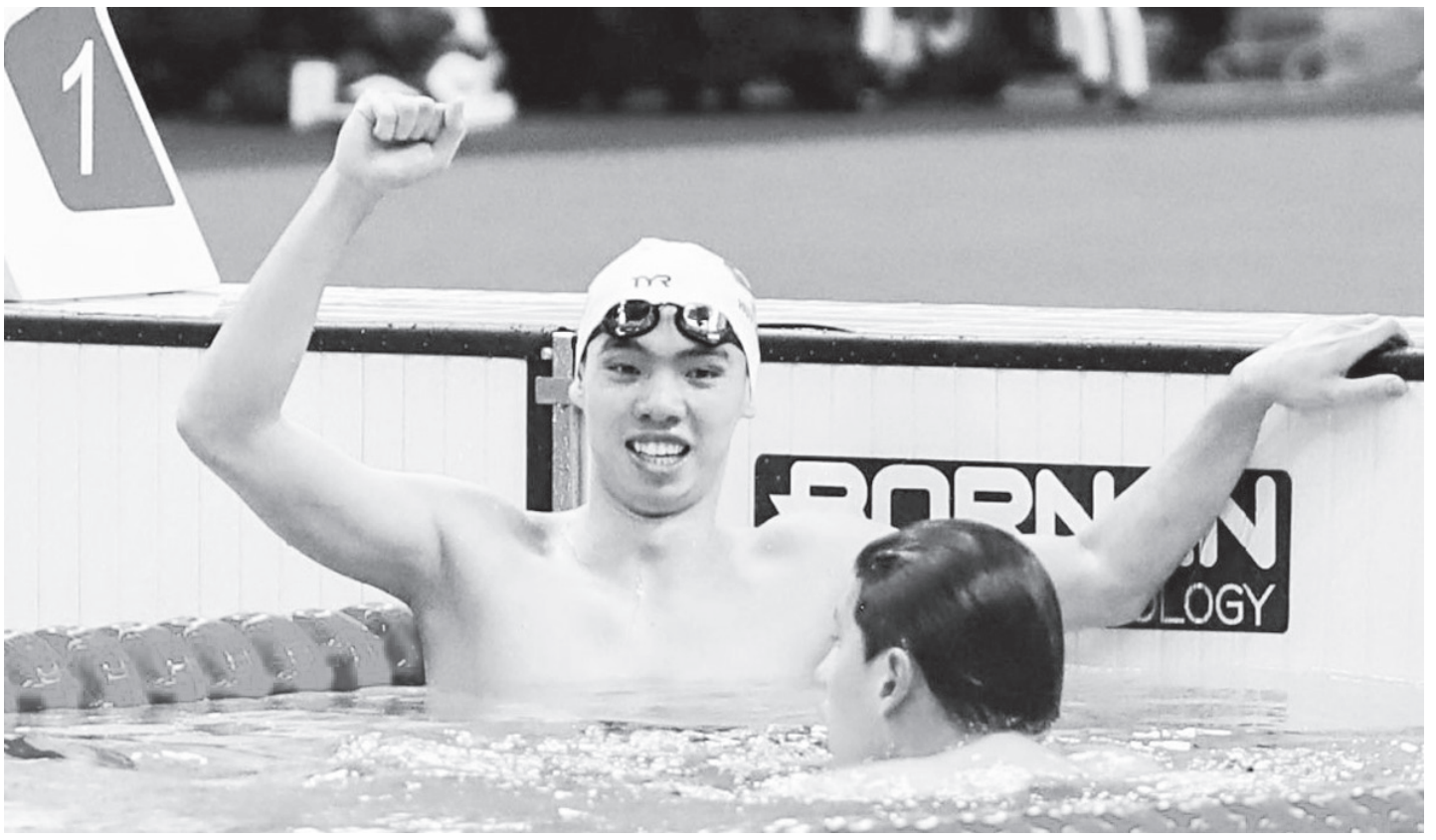
Đội tuyển đấu kiếm Việt Nam dự kiến với các tuyển thủ Nguyễn Minh Quang, Nguyễn Văn Hải, Nguyễn Trường Giang, Hà Thị Vân Anh, Nguyễn Thị Thu Phương và Trần Hồng Hạnh sẽ tham dự Giải kiếm liễu Grand Prix 2024, diễn ra từ 17 tới 19.5 ở Thượng Hải (Trung Quốc). Đây là sân chơi để đấu kiếm Việt Nam chuẩn bị lực lượng tham dự giải vô địch châu Á diễn ra ở Kuwait từ 22 tới 27.6. Đấu kiếm Việt Nam đã không thể giành suất tham dự Olympic Paris 2024, mục tiêu quan trọng của đội tuyển này trong thời gian tới là SEA Games 33 và Asian Games 20.

H.V

Kình ngư Nguyễn Huy Hoàng và hành trình tới Olympic Paris

● **THU SÂM**

Để chuẩn bị cho Olympic Paris 2024, kình ngư số 1 Việt Nam Nguyễn Huy Hoàng đã lên đường sang Hungary tập huấn. Cùng đi với Hoàng còn có 2 đồng đội Trần Hưng Nguyên và Phạm Thanh Bảo. Đây sẽ là chuyến tập huấn kéo dài đến sát Olympic để Huy Hoàng có được phong độ tốt nhất tại thế vận hội.

Huy Hoàng đặt mục tiêu giữ vững vị trí trong top 20 Olympic **Ảnh: Cục TDTT**

Tại Hungary, Huy Hoàng sẽ tiếp tục được chuyên gia Peter Nagy huấn luyện. Địa điểm tập huấn của các "kình ngư" Việt Nam chính là câu lạc bộ bơi BVSC quen thuộc ở thủ đô Budapest, Hungary.

Mục tiêu giữ vững vị trí trong top 20 thế giới

Đây là chương trình tập huấn dài ngày mà Cục Thể dục thể thao (Bộ VHTTDL) thực hiện cho Huy Hoàng bởi tuyển thủ người Quảng Bình đã giành suất dự thế vận hội 2024 nội dung 800m tự do nam, với thành tích 7 phút 51 giây 44, tại Asian Games 19.

Tuy nhiên, Olympic là đấu trường quá lớn và quá cách xa nên mục tiêu của Huy Hoàng sẽ là tiếp tục cải thiện thành tích của chính mình. Tại Olympic Tokyo 2020, Huy Hoàng đứng thứ 20 trong số 33 VĐV tranh tài ở nội dung này. Thành tích khi đó của Hoàng là 7 phút 54 giây 16. Dù không giành quyền vào chung kết nhưng thành tích này cũng đã giúp Hoàng trở thành VĐV duy nhất của châu Á được có mặt trong top 20 Olympic Tokyo 2020 ở nội dung 800m tự do nam. Một số nước châu Á cũng có VĐV thi đấu ở nội dung này nhưng đều bị văng khỏi top 20 của Đại hội. Dù vậy thành tích của Hoàng vẫn còn khoảng cách so với VĐV đứng thứ 8 trong top 8 VĐV giành quyền vào chung kết là Gregorio Paltrinieri (Italy) với thành tích là 7 phút 47 giây 73.

Thế mới biết, để lọt vào top 20 thế giới nội dung 800m tự do nam của môn Bơi là không dễ dàng chứ chưa nói đến việc tiệm cận thông số thành tích của các tấm huy chương. Tấm huy chương vàng nội dung này tại kỳ Đại hội cách đây khoảng 3 năm thuộc về VĐV người Mỹ Robert Finke với thông số thành tích là 7 phút 41 giây 87. Huy chương bạc nội dung này thuộc về VĐV người Italya Gregorio Paltrinieri (người đứng thứ 8/8 VĐV vượt qua vòng loại) với thành tích 7 phút 42 giây 11 và chiếc huy chương đồng thuộc về VĐV Ukraine với thành tích 7 phút 42 giây 33. Thành tích 7 phút 54 giây 16, đứng trong top 20 thế giới của Huy Hoàng quả là còn khoảng cách quá xa so với thành tích của chiếc huy chương đồng nội dung này.

Hiện tại ở nội dung 800m tự do nam có tới 42 VĐV đạt chuẩn A. Tuy nhiên theo quy định mỗi quốc gia sẽ chỉ được cử tối đa 2 VĐV tham gia tranh tài ở 1 nội dung nên nhiều nước mạnh có từ 2 VĐV trở nên như Đức có tới 4 VĐV đạt chuẩn sẽ phải rút danh sách xuống còn 2 người. Nhìn về thông số thành tích trong top các VĐV đoạt chuẩn A, hiện tại VĐV người Tusinia đang có thành tích tốt nhất với 7 phút 37 giây trong khi thành tích đoạt chuẩn A của Huy Hoàng là 7 phút 51 giây 44. VĐV này cũng trẻ hơn Hoàng 3 tuổi. Xét cả về khoảng cách thành tích và tuổi đời là khá xa nhau.

Trước dàn đối thủ mạnh, Huy Hoàng chắc chắn sẽ gặp nhiều khó khăn, nhất là khi anh vừa trải qua chấn thương tại Asian Games 19. Vì thế mục tiêu giữ vững vị trí trong top 20 tại kỳ Đại hội lớn nhất thế giới năm nay sẽ là không dễ dàng với kình ngư người Quảng Bình này.

Trông chờ giành vé ở nội dung 1.500m tự do

Trong thời gian qua, Huy Hoàng tập duy trì thể lực tại Việt Nam. Trước khi đi Hungary tập huấn, Huy Hoàng đã dự giải Bơi vô địch nhóm tuổi châu Á Philippines 2024. Tuy nhiên thông số thành tích không quá tốt do anh vẫn đang đối diện với chấn thương. Theo kế hoạch, Hoàng sẽ tập huấn tại Hungary cho tới ngày 26.7 và sẽ bay thẳng sang Pháp dự thế vận hội.

Ngoài việc sẽ thi đấu ở nội dung 800m tự do nam, Hoàng sẽ trông chờ thông báo của Liên đoàn Bơi thế giới để xem anh có đạt chuẩn dự Olympic ở nội dung 1.500m hay không. Dự kiến ngày 3.7 tới, Liên đoàn Bơi thế giới sẽ công bố danh sách chính thức các kình ngư đạt chuẩn B giành vé tham dự Đại hội. Hiện Hoàng đang đứng thứ 38 trên bảng xếp hạng vòng loại Olympic Paris 2024. Trong đó có 28 VĐV đạt chuẩn A và 13 VĐV đạt chuẩn B. Các VĐV đạt chuẩn B sẽ phải chờ công bố chính thức từ Liên đoàn Bơi thế giới. Xếp trên Hoàng có nhiều vận động viên đến từ cùng một quốc gia trong khi quy định là mỗi quốc gia chỉ được tối đa 2 VĐV tham dự ở cùng một nội dung. Nên nếu loại bỏ bớt số vận động viên vượt quá quy định này của Liên đoàn Bơi thế giới, cửa giành vé của Huy Hoàng là khá rộng.

Huy Hoàng hiện là một trong số 10 VĐV đạt chuẩn chính thức cho thể thao Việt Nam dự Đại hội. Nếu Hoàng giành tiếp chuẩn ở cự ly 1.500m, anh cũng sẽ giúp cho thể thao Việt Nam dần hoàn thành mục tiêu giành được từ 12-15 suất dự Đại hội. So với chỉ tiêu này thì ở thời điểm hiện tại, Thể thao Việt Nam vẫn chưa hoàn thành. Tuy nhiên theo ông Hoàng Quốc Vinh, Trưởng phòng thể thao thành tích cao I - Cục Thể dục thể thao, từ nay cho đến tháng 6 vẫn còn nhiều môn tiếp tục bước vào tranh tài ở các giải đấu vòng loại gồm: Thể dục dụng cụ, Điền kinh, Boxing, Bắn cung, Judo. Đây đều là những môn thể thao có VĐV được kỳ vọng sẽ tạo nên những bất ngờ, nếu có sự chuẩn bị tốt cùng sự nỗ lực, thi đấu thăng hoa của mỗi cá nhân VĐV thì Thể thao Việt Nam sẽ sớm hoàn thành mục tiêu đặt ra. ■

BÁO ĐỘNG SỰ SA NGÃ CỦA CẦU THỦ TRẺ

Bài cuối:

Cần sự chung tay

● NGỌC TRUNG

Từ cậu bé đầu trần, chân đất mải miết chạy theo trái bóng đến cầu thủ chuyên nghiệp phải tốn rất nhiều công sức. Thế nên, bản thân cầu thủ phải ý thức được trách nhiệm của mình. Trở thành cầu thủ chuyên nghiệp gắn với tiền tài, danh vọng là điều nhiều người khao khát. Vì thế, nếu sa ngã trước cám dỗ, họ phản bội chính mình, gia đình và người hâm mộ.

Không phải cứ tuyển thủ U23, ĐTQG là hay!

Để duy trì và phát triển sự nghiệp, các cầu thủ cần phải phấn đấu không ngừng. Đời cầu thủ rất ngắn, chỉ có những nỗ lực phi thường mới kéo dài giai đoạn đỉnh cao.

Trò chuyện với *Văn Hóa,* HLV Hoàng Anh Tuấn đưa ra lời cảnh tỉnh: "Cầu thủ phải luôn phấn đấu. Không phải cứ lên đội tuyển U23, ĐTQG là đã hay đâu. Đội tuyển hai mươi mấy cầu thủ, chỉ có mười mấy cầu thủ luôn có suất chính, số còn lại dự bị. Cầu thủ được ra sân hay không ra sân còn tùy thuộc chiến lược CLB, nhưng góc độ cầu thủ phải phấn đấu. Không thể nói đã đá SEA Games rồi là chắc suất ở CLB. SEA Games dành cho lứa tuổi U23, còn CLB hoặc ĐTQG là mọi lứa tuổi. Trình độ tuyển thủ U23 đã đủ chưa? Ví dụ như Công Phượng, cầu thủ xuất sắc trong lứa Học viện HAGL, thi đấu cho ĐTQG quanh năm nhưng ở giải hạng Nhì Nhật Bản vẫn dự bị. Nói đi nói lại là, bản thân cầu thủ phải phấn đấu. Tại sao 19 tuổi như Thái Sơn vẫn đá chính ở CLB Thanh Hóa, tại sao 18 tuổi, Đoàn Văn Hậu đá chính ở Hà Nội. Phải đi lên từ năng lực của chính cầu thủ".

Một thực tế không thể phủ nhận, cầu thủ Việt Nam hiếm khi duy trì phong độ đỉnh cao qua tuổi 30, đồng nghĩa chỉ có khoảng 10 năm thi đấu chuyên nghiệp. Sự nghiệp ngắn ngủi như thế buộc các cầu thủ phải nỗ lực gấp đôi, gấp ba người khác. "Nhanh hơn, cao hơn, mạnh hơn - Cùng nhau", câu khẩu hiệu của Thế vận hội rất cô đọng, súc tích và bao hàm. Siêu sao Cristiano Ronaldo là dẫn chứng sống động. Bằng sự chuyên nghiệp và nỗ lực phi thường, từ cậu bé gày còm CR7 trở thành cầu thủ sung mãn, cường tráng, với tỷ lệ mỡ thấp hơn cả VĐV bơi. Siêu sao người Bồ Đào Nha cũng nhiều lần khiến người hâm mộ ngỡ ngàng vì các pha bứt tốc như VĐV chạy nước rút hay bật cao dừng trên không chẳng khác VĐV bóng rổ hay bóng chuyền. Rất khó để trở thành Ronaldo thứ hai nhưng anh là tấm gương cho mọi cầu thủ noi theo.

Trên sân bóng, chỉ cần tích cực di chuyển hơn, nhảy cao hơn, dũng mãnh hơn, cơ hội để lập công đều tăng lên. "Cùng nhau" là từ mới được thêm vào khẩu hiệu từ Thế vận hội 2020 và rất ý nghĩa. Trong thể thao nói chung và bóng đá nói riêng, tập thể là trên hết. Không ai được đứng trên tập thể. Phải tuân thủ mệnh lệnh từ ban huấn luyện và hy sinh vì toàn đội. Đối với các cầu thủ trẻ càng phải ý thức được rõ năng lực và vị trí trong đội bóng. Chẳng thể vì mác tuyển thủ quốc gia hay sự ca ngợi của dư luận trong thời điểm nhất định mà trở nên tự mãn, mắc bệnh ngôi sao.

HLV Hoàng Anh Tuấn: "Cầu thủ phải luôn phấn đấu, phải đi lên bằng năng lực"

Có không hiện tượng thả nổi cầu thủ trẻ?

Từ góc độ gia đình, qua các cuộc trao đổi với cựu trung vệ Nguyễn Mạnh Dũng và ông Nguyễn Văn Vượt (bố cầu thủ Nguyễn Quốc Việt), phóng viên *Văn Hóa* đều nhận được chung một câu trả lời. Đó là, có thể nền tảng gia đình khác nhau nhưng mỗi bậc sinh thành luôn phải yêu thương, giáo dục và nhắc nhở thường xuyên các cầu thủ. Một cầu thủ được gia đình quan tâm sẽ rất khác một cầu thủ bị phó mặc cho xã hội, cụ thể ở đây là học viện, CLB, và bị xem như công cụ kiếm tiền để đổi đời.

Còn ở góc độ nhà quản lý, từ VFF (Liên đoàn Bóng đá Việt Nam), VPF (Công ty cổ phần bóng đá chuyên nghiệp Việt Nam) đến các CLB cần có quy trình kiểm tra, giám sát sát sao hơn đối với các cầu thủ. Chia sẻ về vấn đề này, HLV Hoàng Anh Tuấn nhấn mạnh: "Không phải là tất cả nhưng ở bóng đá, trình độ văn hóa của cầu thủ thường không được tốt lắm. Thời gian gần đây, đầu tư vào bóng đá đã quan tâm đến việc giáo dục nhưng trình độ cầu thủ lên đến đại học để chơi bóng đá không phải nhiều. Đó là góc độ về mặt giáo dục. Thứ hai, quản lý bóng đá không phải nơi nào cũng có sự đầu tư tốt cho bóng đá trẻ. Hà Nội, Viettel, PVF, HAGL... đầu tư rất nhiều tiền của. Ngoài công tác chuyên môn, các đội bóng này còn đầu tư học văn hóa cho các cầu thủ trẻ, nhưng không nhiều CLB, trung tâm làm được như vậy. Một số địa phương còn thả nổi. Thậm chí có thể nhìn nhận khách quan như thế này, có rất nhiều CLB chỉ tập trung phát triển đội một. Thiếu đầu tư dẫn đến quản lý yếu kém. Từ quản lý yếu kém sinh ra tệ nạn".

Đồng quan điểm với HLV Hoàng Anh Tuấn, chuyên gia thể lực Bae Ji Won nhận định: "Vấn đề lớn đối với đào tạo bóng đá trẻ tại Việt Nam là thiếu tầm nhìn và hệ thống ổn định. Nhìn chung có quá ít giải trẻ được tổ chức. Thay vì chỉ trích cầu thủ trẻ, cần phân tích và đưa ra giải pháp cho vấn đề tồn đọng. Điều quan trọng nữa là thúc đẩy các tập đoàn kinh tế lớn trong nước đầu tư dài hạn, bền vững vào bóng đá như Viettel đang làm".

Xây dựng quy chế về đạo đức cầu thủ

Nói thêm về thực trạng "thả nổi", ông Tuấn cho biết: "Cách sử dụng cầu thủ trẻ tùy thuộc CLB, như tôi từng trả lời ở giải U23 châu Á, đa số cầu thủ trẻ dự giải không được thi đấu, không được ra sân. Bây giờ không đầu tư đến cầu thủ trẻ thì sao có thể sử dụng cầu thủ. Có nhiều CLB thả nổi. Vừa có 8 CLB bị cấm vì thiếu đội trẻ. Không đầu tư tốt thì làm sao có cầu thủ chất lượng. Đơn cử ở đồng bằng sông Cửu Long, nhiều cầu thủ gặp vấn đề về đạo đức và tiêu cực. Dàn xếp tỷ số có, sử dụng chất cấm có, cá độ bóng đá có. Như mấy năm trước, 9 cầu thủ Đồng Tháp bị cấm thi đấu vì dàn xếp tỷ số và hiện tượng ấy vẫn còn. Có trường hợp thấy được, nắm được nhưng cũng có trường hợp chưa rõ thì phải có sự kết hợp với cơ quan điều tra. Ví dụ CLB Tây Nguyên Gia Lai ở giải hạng Nhì, mới hai vòng đấu đã nhận mười mấy bàn thua và VFF đã phải gửi công văn chấn chỉnh. Tại sao chúng ta không làm mạnh tay hơn. Không làm quyết liệt chắc chắn những trường hợp nguy hiểm như vừa xảy ra sẽ còn xảy ra nữa".

Từ sự sa ngã của một bộ phận cầu thủ trẻ, bài toán được đặt ra không chỉ từ ý thức cầu thủ, sự quan tâm của gia đình mà cả cách hành động từ cấp quản lý. HLV Hoàng Anh Tuấn, người nhiều năm dẫn dắt các lứa tuyển trẻ Việt Nam bộc bạch bằng giọng đau đáu: "Phải có sự kết hợp từ địa phương đến các cấp cao hơn, từ trung tâm, học viện đến VFF. Liên đoàn phải có trách nhiệm, không thể thả nổi cho địa phương được. Mức độ nghiêm trọng tới đâu phải ngồi lại với nhau để xử lý. Chính anh Minh Hiền (ông Nguyễn Minh Hiền, Giám đốc Trung tâm thể thao Vĩnh Long) rất trăn trở và đã chia sẻ với tôi về vấn đề này, rằng các hệ thống đào tạo trẻ tại miền Nam đang có vấn đề và mong muốn các cơ quan hữu quan vào cuộc mạnh tay hơn".

Thực tế là, trong 36 trang điều lệ giải VĐQG Night Wolf 2023/24, chỉ có hơn một trang đề cập đến Công tác kiểm tra doping, phòng chống dịch và y tế (Điều X) và Quy định về kỷ luật, khiếu nại và phòng chống tiêu cực (Điều XI), với vài dòng ngắn ngủi về doping và gian lận. Đáng nói điều lệ chưa hề đề cập đến vấn đề văn hóa, đạo đức cầu thủ. Cần nhấn mạnh rằng, cầu thủ là người nổi tiếng, có người còn là thần tượng của thế hệ đàn em. Bất cứ hành vi lệch chuẩn nào cũng có thể gây ảnh hưởng đến người hâm mộ lẫn mầm non tương lai của bóng đá nước nhà. Việc xây dựng quy chế liên quan đến đạo đức, tư cách cầu thủ là cấp thiết. Thế nên phải có sự sát sao và hành động quyết liệt, nhanh chóng từ cấp quản lý.

Và sau cuối, đau đớn nhất, khi cầu thủ sa ngã phải nghiêm trị để làm gương. Chẳng hạn theo chuyên gia Bae Ji Won cho biết, K-League từng trải qua vụ bê bối dàn xếp tỷ số nghiêm trọng vào năm 2011, khi có đến 59 trong tổng số 680 cầu thủ được đăng ký dính dáng đến bán độ. Kết quả là 47 cầu thủ bị treo giò cho đến treo giò vĩnh viễn. Bóng đá Hàn Quốc không suy yếu vì mất đi số lượng lớn cầu thủ như thế mà ngược lại còn phát triển mạnh mẽ hơn. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Cancun của Mexico là một trong những địa điểm hấp dẫn nhất thế giới

Làng chài Cancun của Mexico đã trở thành một trong những địa điểm hấp dẫn nhất thế giới được nhiều du khách lựa chọn. Vào năm 2023, Cancun đã đón khoảng 21 triệu lượt du khách. Đến Cancun, tất cả sẽ bị cuốn hút bởi các hoạt động thể thao như lướt ván, câu cá, tắm nắng, lặn biển, đấu vật...; bị hấp dẫn với vẻ đẹp độc đáo của Bảo tàng Cancun, bảo tàng dưới nước lớn nhất thế giới hiện nay, nơi đang trưng bày 500 tác phẩm nghệ thuật của nhà điêu khắc Jason de Caires Taylor (Anh) và các nhà điêu khắc Mexico. Trong tương lai, số tác phẩm này có thể sẽ được mở rộng thêm với những phòng trưng bày khác, số lượng dự kiến lên tới 1.200 tác phẩm.

PHƯƠNG MINH

Indonesia: 62 người thiệt mạng vì lũ lụt

Theo thông tin từ các quan chức tỉnh Sumatra (Indonesia), số người chết vì lũ quét và lở đất ở tỉnh này đã tăng lên 62 người. Hiện tại, lực lượng cứu hộ vẫn đang tìm kiếm 25 nạn nhân mất tích khác. Bên cạnh đó, có ít nhất 249 ngôi nhà, 225 ha đất nông nghiệp, 19 cây cầu cùng hầu hết các tuyến đường chính bị hư hại.

Thảm họa xảy ra sau khi mưa lớn gây lở đất kết hợp cùng dòng dung nham lạnh tạo thành hỗn hợp bùn tro núi lửa và mảnh vụn đá tràn xuống. Cơ quan khí tượng nước này cho biết, họ đã lên kế hoạch để giảm thiểu lượng mưa lớn ở những khu vực bị ảnh hưởng nặng nề nhất tại Tây Sumatra bằng cách "gieo mây". Đây là phương pháp được sử dụng rộng rãi ở Indonesia bằng cách bắn muối vào những đám mây để tạo mưa ở những vùng khô hạn.

N.P.M

CANNES 2024:

Từ hào quang đến góc khuất

● **THÁI AN**

Liên hoan phim Cannes (14-25.5) đang là một chuỗi khoảnh khắc đầy bất ngờ và lôi cuốn. Những ngày này, thế giới điện ảnh tụ hội ở miền Nam nước Pháp để cùng nhau thưởng thức những tác phẩm xuất sắc nhất. Bên cạnh 22 bộ phim tranh giải thì còn một loạt các giải thưởng và rất nhiều sự kiện "có một không hai" xung quanh lễ hội này...

● "Chó" trên thảm đỏ

Messi, "ngôi sao chó" của bộ phim đoạt giải Oscar *Anatomy of a Fall* và cũng giành giải quán quân tại Cannes năm ngoái, sẽ trở lại lễ hội với vai trò phóng viên thảm đỏ. Messi thu hút sự chú ý với vai diễn Snoop trong *Anatomy of a Fall*, giành giải thưởng Palm Dog cho màn trình diễn chó xuất sắc nhất tại Cannes 2023. Anh trở thành hiện tượng trên mạng xã hội khi xuất hiện cùng các ngôi sao như Ryan Gosling, Bradley Cooper, Billie Eilish trong chiến dịch Oscar.

Palm Dog là giải thưởng phụ do các nhà phê bình điện ảnh quốc tế trao tặng trong Liên hoan phim Cannes, được trao cho màn trình diễn xuất sắc nhất của chó (thật hoặc hoạt hình) xuất hiện trong lễ hội này.

● Điện ảnh đồng hành

Để theo kịp công nghệ mới, BTC Liên hoan phim Cannes năm nay tổ chức cuộc thi "Cạnh tranh toàn cảnh" để khám phá những phương diện mới trong ngành Nghệ thuật thứ bảy. Cạnh tranh toàn cảnh bao gồm các cài đặt thực tế ảo, trải nghiệm thực tế kết hợp, trình chiếu ánh sáng, hình ảnh hoạt hình... Các tác phẩm được trưng bày trong không gian triển lãm 1.300m² tại Cannes Cineum (cụm rạp chiếu phim của Cannes La Bocca) và Trường ĐH Georges Méliès (đào tạo viết kịch bản và điện ảnh).

● Những gã khổng lồ của Hollywood

Hai nhà làm phim nổi tiếng của Mỹ là Francis Ford Coppola và Paul Schrader sẽ cùng cạnh tranh Giải thưởng Palme d'Or. Họ mang đến Cannes 2024 những tác phẩm mới, đó là *Megalopolis* và *Oh Canada*. Trong khi đó, nhà làm phim George Lucas - tác giả của *Star Wars* - sẽ nhận được giải thưởng Danh dự cho sự nghiệp điện ảnh nổi tiếng của mình tại Cannes năm nay. Cả ba đều là nhân vật trung tâm của nhóm "Hollywood mới", những người đã làm "khuynh đảo" hệ thống rạp chiếu toàn cầu. *Megalopolis* của Coppola có sự tham gia của những ngôi sao giành giải Oscar như Dustin Hoffman, Jon Voight, Laurence Fishburne - người đã giành giải Palme d'Or năm 1979.

Đạo diễn người Mỹ Francis Ford Coppola **Ảnh: AFP**

● *MeToo*

Là tên bộ phim ngắn của đạo diễn Judith Godrèche - nhân vật chủ chốt trong phong trào #MeToo của Pháp, kể về những người sống sót sau khi bị lạm dụng tình dục cũng sẽ được chiếu. Bộ phim dài 17 phút mang tựa đề tiếng Pháp *Moi Aussi*, được công chiếu trong buổi khai mạc hạng mục "Un Certain Regard".

Đầu năm nay, Judith Godrèche đã buộc tội đạo diễn Benoit Jacquot và Jacques Doillon tấn công tình dục khi cô còn là một thiếu nữ. Tuy nhiên, hai nam đạo diễn này đã phủ nhận. Kể từ đó, Godrèche đã có những bài phát biểu mạnh mẽ tại các lễ trao giải César và Quốc hội để kêu gọi chấm dứt lạm dụng tình dục trong ngành công nghiệp điện ảnh Pháp, mà bà miêu tả là "tương tàn". Quốc hội Pháp đã đồng ý thành lập một Ủy ban điều tra các vấn đề bạo lực giới và giới tính trong điện ảnh cũng như nhiều lĩnh vực văn hóa khác. Trong khi đó, tổ chức phi lợi nhuận 50/50 Collective của Pháp cũng sẽ có mặt tại lễ hội với các cuộc tranh luận và panel về đa dạng trong điện ảnh và phòng ngừa quấy rối tình dục trên các bộ phim.

Công nghệ thực tế ảo tại Liên hoan phim Cannes 2024. Ảnh: YONHAP/AFP

Có thể nói, Liên hoan phim Cannes năm nay đã và đang thu hút sự chú ý của công chúng trên toàn thế giới, từ những cuộc gặp gỡ thú vị đến những câu chuyện đầy ấn tượng và ý nghĩa... ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Lắng nghe và chia sẻ

● **TÙNG QUANG**

Tại buổi lễ chuyển giao quyền lực hôm 15.5 vừa qua, khi đề cập tới danh sách nội các mới, tân Thủ tướng Singapore Hoàng Tuấn Tài (Lawrence Wong) cho biết: "Chúng tôi luôn tìm cách để các nhóm đối lập đến gần với nhau, gắn kết với nhau, lắng nghe quan điểm của nhau cũng như tìm tiếng nói chung và thỏa hiệp. Và sau đó nghĩ xem đâu là cách tốt nhất để Singapore tiến lên mà không làm rạn nứt xã hội".

Tân Thủ tướng Quốc đảo sư tử còn nhấn mạnh: "Tính liên tục và ổn định là những cân nhắc quan trọng, đặc biệt là khi chúng ta sắp kết thúc nhiệm kỳ Chính phủ của ông Lý Hiển Long. Để tránh bất kỳ sự gián đoạn nào, tôi đã quyết định giữ các Bộ trưởng nội các hiện tại cho đến hết nhiệm kỳ".

Tân quan, tân chính sách. Thủ tướng Hoàng Tuấn Tài cũng vậy. Chỉ có điều, tân chính sách nhưng chưa vội thay đổi nhân sự. Đó là điểm khác và cũng là điểm khó thử thách nhiệm kỳ mới, nhất là sau 20 năm rất thành công của người tiền nhiệm.

Như nhiều nhà quan sát nhận định, thông điệp chính của tân Thủ tướng là lắng nghe và chia sẻ, kết nối và hòa hợp. Ngẫm cho cùng, điều này hoàn toàn phù hợp với Singapore, một quốc gia có nhiều nền văn hóa, sắc tộc và tôn giáo. Sự đa dạng văn hoá cũng là thế mạnh của đất nước này. Nhưng ngược lại, nếu không xử lý khéo sẽ là lực cản. Những cuộc xung đột sắc tộc, tôn giáo trong khu vực và trên thế giới là bài học nhãn tiền. Tuy nhiên, ở Quốc đảo sư tử, đây lại là điểm cộng. Mỗi sắc tộc, tôn giáo có những lễ hội, truyền thống và tập quán riêng, nhưng tất cả hòa hợp trong một cộng đồng đoàn kết và phát triển, điều mà không ít quốc gia làm được.

Không phải ngẫu nhiên mà tân Thủ tướng Singapore Hoàng Tuấn Tài nhấn mạnh đến sự liên tục và ổn định. Trong muôn vàn bất an thì lòng dân bất an là mối nguy lớn nhất. Đất nước không thể phát triển nếu thiếu sự hòa hợp và đoàn kết. Bởi vậy, theo các nhà quan sát, vị tân Thủ tướng tham vọng đưa Singapore lên một tầm cao mới trên cơ sở bền vững của gốc rễ văn hóa, mà nhờ nó nước này đã thành công vượt bậc trong hàng thập kỷ qua.

Như những cánh diều, bay cao là nhờ sự níu chặt dưới mặt đất. Âu đó cũng là bài học thành công mang tính phổ quát, không chỉ riêng Singapore! ■